Poštnina plačana v gotovini

Ljudska PRAVICA

GLASILO KOMUNISTIČNE PARTIJE SLOVENIJE

IZ DANAŠNJE ŠTEVILKE:

Obisk rumunskih državnikov v Sofiji. — Pariška konferenca zaključena. — Obveze zaradi obvez.
Miting v Doboju. — Novi incidenti na severni meji.
Elektrometalurgija v petletki.
Proces proti Rainerju in soobtoženim. — Dogodki v Grčiji.
Dopisi. — Fizkultura.

Leto VIII. - Št. 166 | Ljubljana, četrtek, 17. julija 1947 | Izhaja vsak dan razen ob petkih | Mesečna naročnina Din 45.— | Cena Din 2.—

Obisk rumunskih državnikov v Sofiji

Podonavske države ne bodo dovolile tujim silam gospodariti na Donavi in Donavskem bazenu

Govor predsednika bolgarske vlade Georgija Dimitrova

Sofija, 16. julija. (Tanjug) Na slavnostni večerji na čast delegacije rumunskih državnikov sta izmenjala zdravici Georgij Dimitrov in dr. Petru Groza.

Georgij **Dimitrov** je med drugim rekel:

»Srečanje državnikov dveh držav bo pripomoglo k še boljšemu vzajemnemu spoznavanju, obenem pa je globok izraz splošne želje naših narodov, da bi se sedanje prijateljstvo še razvilo in poglobilo v obliki trajnega političnega, gospodarskega in kulturnega sodelovanja med dvema sosednima narodoma za zavarovanje njune svobode, neodvisnosti in državne suverenosti pred kakršnim koli zunanjim vmešavanjem.

Kakor je pravilno poudaril predsednik Groza v Ruščuku, je Donava v preteklosti ločila naši državi. Odslej pa ju bo ta velika reka enkrat za vselej zvezala, tako da jih ne bo mogel nihče in nobena sila ločiti. Kot donavski državi si bomo skupaj z Rumunijo, Jugoslavijo in drugimi podonavskimi državami složno prizadevali, da ne bo dovoljeno tujim nedonavskim silam gospodariti na Donavi in v Donavskem bazenu.

Iskreni prijateljski odnosi med novo Bolgarijo in novo Rumunijo ne bodo koristili samo našima dvema državama, ampak bodo tudi pomemben prispevek k dosegi trajnega demokratičnega miru, kar je skupna želja vseh narodov na svetu. To velja predvsem za narode na Balkanu, ki je bil mnogo let smodnišnica in baza tujih osvajalcev in hujskačev k napadalnim bojem. Prišel je čas, ko se bo ta del sveta, torišče dosedanjih imperialističnih spletk in pustolovščin, spremenil v trdno oporišče miru in v činitelja resnične ljudske demokracije.

Znano je, da so tuji imperialisti izgubili možnost, da bi nas ločili in vladali na Balkanu in da zato sedaj vztrajno širijo glasove o ustanavljanju nekakega slovanskega bloka proti zapadu. Obisk delegacije neslovanske rumunske vlade je nov dokaz, da ne gre za slovanski blok proti zapadnim državam, ampak samo za dosego stalnega sodelovanja slovanskih in neslovanskih demokratičnih držav v njihovem interesu in v interesu trajnega miru med narodi in za preprečenje podlih načrtov hujskačev k novi svetovni vojni.

S skupnimi napori ter s sodelovanjem velike SZ in svetovne demokracije bodo Bolgari in Rumuni, ki jih je za zmerom zvezala skupna usoda, branili z vsemi silami in sredstvi svojo svobodo in neodvisnost in svojo državno suverenost pred vsemi sovražnimi zahrbtnostmi in napadi. Skupaj se bosta borili predvsem proti obnovitvi grabežljive politike nemških imperialistov in njihovih posnemalcev, proti politiki, ki je znana po geslu Drang nach Osten.

Razumljivo je, da nas čaka še strma pot, toda narodi, kakršni so naši narodi, ki so vzeli svojo usodo v svoje roke in ki so trdno odločeni živeti v svobodi in biti suvereni gospodarji v svoji hiši, se ne morejo strašiti nikakih težav in ne bodo obstali pred nobeno nujno žrtvijo. Njihova stvar bo kljub temu zmagala.

Na koncu bi rad odločno izjavil, da bodo vedeli sovražniki in prijatelji naših držav, da šteje bolgarski narod sovražnike rumunskega naroda za svoje sovražnike, njegove prijatelje pa za svoje prijatelje.

Izjava predsednika rumunske vlade dr. Groze

Dr. Groza je v zahvali za zdravico med drugim izjavil:

»Besede predsednika vlade LR Bolgarije, s katerimi je odločno potrjeno naše prijateljstvo, so se globoko zasidrale v naša srca. V Sofijo smo prenesli s seboj sporočilo rumunskega naroda, delovnih množic iz tovarn in rudnikov, kmetov s polj in naprednih intelektualcev, prav v takem prijateljstvu in prav taki odločitvi, da bomo skupno z bolgarskim narodom nadaljevali naše prizadevanje in boj za utrditev naše demokracije.

V preteklih sedmih desetletjih je od dneva, ko je prvič po osvoboditvi Bolgarije od turškega gospostva stopil na bolgarska tla eden predsednikov rumunske vlade, je bolgarski narod preživel težko trpljenje in krvave tragedije v boju za ohranitev neodvisnosti. Ob teh bojih smo bili pogosto ločeni zaradi napak nekaterih voditeljev, ki so jim bile tuje koristi naroda, kakor tudi zaradi spletk agentov, ki so bili v službi imperialističnih koristi pod geslom »Deli in vladaj« in so iz tega dela Evrope napravili ognjišče vojne. Naši pogledi so ostali na teh straneh zgodovine in smo pripravljeni izkoristiti vse potrebne nauke, da ne bi več dovolili ponovitve napak in da bi preprečili vsa imperialistična prizadevanja in poskuse zopetne ločitve naših narodov.

Na vaše besede, g. predsednik, o življenjski nujnosti prijateljstva in sodelovanja na področju kulture, gospodarstva in politike odgovarjata rumunski narod in njegova vlada z odločnim »da« in stopata sama brez pridržkov za zmerom v linijo iste fronte pri obrambi naših skupnih koristi, skupaj z istimi prijatelji in proti istim skupnim sovražnikom.

Nič nas ne more več ločiti in vse bo podpiralo enotnost naše demokracije. Tudi Donava nas ne bo več ločila, ampak nas bo združevala. Le malo časa bo preteklo, pa bomo zopet praznovali dan, ko bo ta zveza dobila stvarno obliko z zgraditvijo mostu, ki ga bomo skupaj zgradili in ki bo za zmerom vezal dva naroda na obeh straneh Donave.«

Obveze zaradi obvez

Naše delovno ljudstvo in njegove organizacije sprejemajo na svojih delovnih posvetovanjih, sestankih in konferencah resolucije in pozdrave našim voditeljem, vodstvom množičnih organizacij in najvišjim organom oblasti. Ti pozdravi in resolucije so izraz ljubezni in navezanosti našega ljudstva na svoje vodstvo, na organe svoje oblasti, na svoje voditelje, ki so mu dali perspektivo velikega dela in velike bodočnosti.

Do tu je vse v redu. V redu je tudi — in ne samo v redu, temveč naravnost bistvenega pomena za uresničenje in prekoračenje plana in za pravilno usmerjanje delovnih množic v tej gigantski gospodarski borbi — da te organizacije, zlasti one iz podjetij, sprejemajo tudi obveze, ki jih vključujejo v resolucije in pozdrave. Te obveze pa morajo biti seveda konkretne, jasne in realne, ker ni dovolj, da jih je ta ali ona organizacija samo sprejela, temveč je brezpogojno potrebno, da jih tudi izvede, sicer je bilo povsem brez pomena, da jih je sprejela.

Ali pa so te obveze v resnici vedno take?

Na žalost moramo ugotoviti, da ne. Še vedno so namreč pogoste resolucije, ki so tako nejasne, nekonkretne in frazerske, da ne povedo ničesar drugega, kot to, da je že vnaprej gotovo, da iz njih ne bo skoraj nikakršnih koristi.

Naj navedemo samo en primer.

Na vpogled smo dobili resolucijo, ki je bila sprejeta na sestanku zastopnikov uprave in sindikata »Megrada« v Ljubljani ob priliki objave zakona o našem republiškem planu. Ta resolucija obsega 10 obvez.

Prvo, kar pade pri teh obvezah človeku v oči je to, da ne vsebujejo nikakršnih datumov in rokov. Že samo to pomeni, da praktično pri tem podjetju niso sprejeli nikakršnih obvez, ker si niso postavili rokov, da bi lahko tudi kontrolirali, če so, in kdaj in kako so te obveze tudi izvedli.

Še večje začudenje pa vzbudi obveza, ki govori o normah in se glasi: »Stremeti hočemo, da dvignemo v najkrajšem času začasno postavljene norme in da dosežemo 100 odstotno udeležbo pri normiranem delu. Prekoračiti hočemo delovne norme povprečno za 30 odstotkov.

V isti sapi, ko obljubljajo, da bodo skušali doseči 100 odstotno udeležbo pri delu po normah, govore torej že tudi, da jih bodo presegli kar povprečno za 30 odstotkov, česar pa ni mogoče doseči drugače kot tako, da bodo te norme pač tako nizke, da že vnaprej predvidevajo, da jih bodo z lahkoto presegli kar za — 30 odstotkov!

Slična je obveza o delovni disciplini, ki pravi: »Zboljšali bomo delovno disciplino na 100 odstotkov, odpravili nepravilen odnos do dela, — zlasti neopravičene izostanke od dosedanjih 10 na 2 odstotka.«

Analizirajmo to obvezo! Najprej obljubljajo, da bodo delovno disciplino izboljšali kar na 100 odstotkov, v isti sapi pa se zadovoljujejo, da bodo neopravičene izostanke zmanjšali od dosedanjih 10 na 2 odstotka. Po njihovem mišljenju bo torej delovna disciplina 100 odstotna, čeprav bo še vedno 2 odstotka neopravičenih izostankov, kar pomeni, da sta 2 odstotka neopravičenih izostankov za njih normalen in samo po sebi razumljiv pojav.

Vse ostale obveze so večji del splošne in ne povedo tako rekoč ničesar določenega kot n. pr.: »Zboljšali bomo delovne pogoje z ustanavljanjem zdravih higienskih prenočišč in z izboljšanjem preskrbe in prehrane.«

Resolucije s takimi obvezami seveda nimajo nobene praktične vrednosti razen te, da povedo forumom, kamor so bile poslane, da oni, ki so te obveze sestavljali in sprejemali, še ne razumejo svojih nalog in da — varajo sami sebe.

Če je »Megrad« sprejel vrsto obvez, potem je nujno, da te obveze vsebujejo tudi roke, do kedaj bodo izvršene in morajo biti torej plod vsestranskega proučevanja in diskusije. Edino tako je mogoče, da bo obveza kontrolirana in da ne bo prazna fraza, temveč izraz napora, volje in zmogljivosti celotnega kolektiva. Naše delovno ljudstvo je takih realnih, konkretnih obvez, ki jih je pozneje tudi kontroliralo in izvedlo, sprejelo že na tisoče. Skrajni čas je prenehati z lahkomiselnim in malomarnim sprejemanjem obvez zaradi obvez.

Bevinu ni uspelo izolirati Sovjetske zveze

Iz sovražnosti do ZSSR je Bevin z vabo ameriških kreditov izvedel delitev Evrope

Pariz, 16. julija. (Tass) Organizatorji sedanje pariške konference so delali na to, da bi ustvarili prepričanje, da ta konferenca ni političnega značaja in da se omejuje na gospodarsko področje. To so delali z očitnim namenom zakriti pravi značaj konference.

Že v svojem prvem govoru je Bevin izjavil, da je »konferenca po njegovem mnenju in razumevanju gospodarska in ne politična«. Bidault pa je dejal, da za dežele, ki niso sprejele povabila, vrata konference niso zaprta. **Noben poizkus nekaterih delegacij, da bi osvetlile namene in možnosti konference, do danes ni bil uspešen. Konferenca se že zaključuje, toda njeni udeleženci niso dobili nobene informacije o tako imenovani »ameriški pomoči«.**

Sedaj vidimo, da **Bevin ni dosegel namena — izolirati Sovjetsko zvezo. Francoski predstavniki so zaman pomagali pri tem delu — izoliranje Sovjetske zveze ni uspelo. Ravno nasprotno. Dežele, katerih prebivalstvo šteje nad polovico prebivalstva vse Evrope, so odklonile udeležbo na konferenci, ki sta jo organizirala Bevin in Bidault. Odklonitev Češkoslovaške je dala poseben poudarek neuspehu vsega tega podjetja.**

Precejšnje število angleških in francoskih listov še danes govori o težnjah britanske in francoske vlade zediniti evropske dežele. Toda danes vsakdo vidi, da Bevin in Bidault nista zmožna zediniti Evrope. V resnici sta doigrala vlogo organizatorjev delitve Evrope v dve skupini držav, ki si med seboj nasprotujejo. **Sovražnost, ki jo goji Bevin do Sovjetske zveze, ga je daleč privedla. Ta sovražnost nasproti Sovjetski zvezi je gnala Bevina, da je izvedel delitev Evrope, za katero so uporabili vabo ameriških kreditov.**

Z Bevinovimi rokami združuje danes Anglija nekatere zavezniške države z nedavno sovražnimi državami. V zapadni blok ne pritegujejo samo Avstrije in Italije temveč tudi Portugalsko in Irsko, ki sta med vojno pomagale sovražnim deželam, kakor tudi nekatere druge dežele.

Stališče udeležencev konference v Parizu kot sta Turčija in Grčija, katerih vladi sta že pod kontrolo ameriških misij, nam nudi vzgled za pogoje, pod katerimi pripravljajo »ameriško pomoč« udeležencem pariške konference, ki jo je sklical Bevin. **V ozadju te konference so vladni krogi ZDA.** Bevin jim mora pripraviti kolikor mogoče veliko evropskih dežel, ki bodo pripravljene sprejeti kakršne koli predpisane pogoje za podelitev ameriških kreditov, kakor je to že uspelo pri Grčiji in Turčiji.

ZDA nočejo imeti več opravka s posamežnimi evropskimi deželami. Rajši imajo posebno organizacijo da bi z enim mahom vplivali na celo skupino evropskih dežel. Da bi vlade teh dežel čim manj mislile na svojo narodno suverenost in gospodarsko neodvisnost, se Bevin skrbno trudi, da bi dokazal, da pariška konferenca nima političnega značaja.

Toda že sedaj vidimo, da je v neki meri uspel s svojim poizkusom ustanovitve zapadnega bloka držav, ki so poslušne Angliji in ZDA. Bevin računa, da bo dobil kot nagrado nove ameriške kredite, v prvi vrsti za britansko vlado samo. V ta **namen se izplača dokazovati, da pariška konferenca nima političnega značaja. Vse delo za ustanovitev komitejev in podkomitejev pariške konference se vrši pod to firmo, ki ne vzbuja take pozornosti in ne razkriva resničnih ciljev pobudnikov konference.**

Bevin zaključil pariško »konferenco«

Da se upraviči pred javnim mnenjem, je moral popraviti »napako« glede frankistične Španije

Pariz, 16. julija (Tass). Sinoči je Bevin zaključil pariško konferenco. Izjavil je, da bo prihodnje zasedanje, čim bodo tehnični komiteji končali svoje delo, kar bo trajalo šest tednov.

Bevin je izjavil, da so štiri besede »izpadle zaradi nepazljivosti« iz besedila načrta »začasne posebne organizacije«, ki ga je odobrila plenarna skupščina. Po njegovih besedah v tretjem odstavku načrta, kjer je rečeno, da »bodo komite za sodelovanje sestavljali predstavniki vseh držav članic konference in vseh drugih evropskih držav, ki bodo poslale obvestilo o svoji želji za sodelovanje pri začetem delu«, so po besedah »vseh drugih evropskih držav« izpadle »zaradi nepazljivosti besede »z začasno izjemo Španije«.

Novinarje je ta izjava razvnela, kajti po tretji seji dne 13. julija so dobili poseben dodatek k angleškemu tekstu načrta, v katerem so bili popravki teh nebistvenih napak. **Jasno je, da stavek načelnega političnega pomena ni mogel izpasti zaradi nepazljivosti, če je besedilo šlo skozi tako strogo kontrolo.** Brez dvoma je šlo za nespreten poskus izvleči se iz težavnega položaja in prikriti poskus, da bi »od spodaj« pripustili frankistično Španijo v novo »organizacijo«.

Poslušalci so se še bolj razvneli, ko se je Bevin dokončno zmešal v svojem poskusu, da se opraviči pred javnim mnenjem in je dal na glasovanje popravo te »napake«, o kateri je bilo sklenjeno, da se »korigira«.

Nato je predsednik delovnega komiteja Alphand poročal o predvčerajšnji seji komiteja in razglasil sestavo tehničnih komitejev, ki so jih osnovali.

Za tem je imel belgijski ministrski predsednik Spaak pohvalni govor na Marshalla, Bevina in Bidaulta. V celoti je imela včerajšnja seja propagandni značaj in je trajala tri četrt ure.

Skandinavske države se ne bodo odpovedale trgovini z Vzhodno Evropo

Pariz, 16. julija. (Tanjug) Skandinavski krogi na konferenci izjavljajo, da se skandinavske države ne bodo odpovedale svojim tržiščem v Vzhodni Evropi na ljubo zapadno evropskemu sodelovanju, ki temelji na Marshallovem načrtu.

»Nobena bojazen pred Sovjetsko zvezo, niti kak politični blok, ampak samo več sto let stari trgovinski odnosi z Vzhodno Evropo zahtevajo tako stališče skandinavskih dežel,« je izjavil eden izmed švedskih predstavnikov.

Komemoracija v Sv. Jerneju pri Ločah za tov. Nemgarjem, ki je padel v borbi z banditi

Konjice, 16. julija

Pred štirinajstimi dnevi je padel pri Sv. Jerneju pri Ločah tov. Nemgar Anton, član KP in komandir postaje NM v Ločah. Padel je v borbi z banditsko tolpo, sestavljeno iz zločinskih emigrantskih elementov, ki so se oborožili v Avstriji in vpadli čez mejo ter nato ubijali in ropali po naših vaseh.

Tovariš Nemgar je bil zelo priljubljen, svojim tovarišem, članom NM, je bil svetel zgled predanosti in požrtvovalnosti. Šel je skozi mnoge partizanske borbe in bil kot odličen borec odlikovan z »Redom za hrabrost«. Dosegel je čin starejšega vodnika. Po osvoboditvi je svoje delo nadaljeval v vestnem in predanem izpolnjevanju službenih dolžnosti.

Njegovo truplo je bilo 1. julija prepeljano v Loče, kjer se je od padlega poslovil sekretar okrajnega komiteta KP, nakar so ga prepeljali v Konjice. Tu se je od tovariša Nemgarja poslovil šef uprave NM tov. Kuhar, zbor tečajnikov učiteljskega tečaja pa je zapel pesem »Žrtvam«. Istega dne popoldne je bil prepeljan v svoj rojstni kraj Laze pri Rakeku, kjer ga je sprejela mati, ki je v naši borbi izgubila že drugega sina.

2. julija je bil pokopan. Ob odprtem grobu mu je spregovoril sekretar okrajnega komiteta KP, četa NM pa je izstrelila častno salvo.

13. julija je bila na mestu, kjer je padel tovariš Nemgar, komemoracija, katere so se udeležili uslužbenci notranjega ministrstva, člani uprave NM za Slovenijo, člani NM konjiškega okraja in prebivalci okoliških vasi. Po govoru tovariša Kuharja, ki je orisal trdo življenje padlega tovariša, je v imenu uslužbencev ministrstva za notranje zadeve spregovoril pomočnik ministra tov. Kocijančić. Med drugim je dejal, da reakcionarne sile izven naših meja oborožujejo bandite, ki prihajajo čez mejo. Mnogi izmed teh so že prišli pred ljudsko sodišče, ki jim je sodilo pravično kazen, in roka pravice čaka tudi tiste, ki se še potepajo po našem ozemlju. Nato sta spregovorila še zastopnika uprave NM za Slovenijo in okrajnega komijeta Slovenske Konjice.

Tovariš Nemgar je postal žrtev naše borbe, toda žrtev se mi ne strašimo. Obvezujemo se, da ga bomo maščevali s tem, da bomo vložili vse sile v izvedbo petletnega plana, da bomo zagotovili našemu ljudstvu mirno in nemoteno delo, naši domovini pa neodvisnost.

Molotov sprejel predsednika albanske vlade Enverja Hodžo

Moskva, 16. julija (Tass). 15. julija je zunanji minister ZSSR Molotov sprejel predsednika ministrskega sveta in zunanjega ministra LR Albanije generalnega polkovnika Enverja Hodžo ter podpredsednika ministrskega sveta in notranjega ministra Koči Dzodzo. Sprejemu je prisostvoval sovjetski minister v Albaniji Tčuvahin.

Albanska vladna delegacija s predsednikom ministrskega sveta LR Albanije Enverjem Hodžo na čelu si je 15. julija ogledala znamenitosti prestolnice. Albanski gostje so obiskali veliko palačo **Kremlja, si** ogledali zgodovinske spomenike Kremlja in isti dan obiskali moskovskega nadškofa.

Češkoslovaška vlada soglasno odobrila trgovinsko pogodbo s SZ

Gospodarski sporazumi med slovanskimi državami prava pot za obnovo Evrope

Praga, 16. jul. (ČTK) Češkoslovaška vlada je imela danes sejo, na kateri so vsi člani vlade soglasno odobrili pogajanja, ki so bila od 9.—11. julija v Moskvi med Češkoslovaško in Sovjetsko zvezo.

Ko je vlada poslušala poročila predsednika vlade Klementa Gottwalda, ministra za zunanje zadeve Jana Masaryka in ministra za pravosodje dr. Prokopa Drtine, ki so vodili češkoslovaško delegacijo, je vlada pozvala predsednika vlade Gottwalda, **da izrazi njeno zahvalo sovjetski vladi in generalisimu Stalinu za njuno stališče polno razumevanja in odločitev, ki odpira novo dobo v češkoslovaško-sovjetskih gospodarskih in trgovskih odnosih.**

Vlada je prav tako sprejela poročilo ministra za prehrano Vaclava Mayerja o konferenci organizacije za prehrano in kmetijstvo, ki je bila v Parizu.

70-letnica predsednika LR Bolgarije Vasila Kolarova

Sofija, 16. jul. (Tanjug.) Ob 70 letnici rojstva predsednika Velikega narodnega sobranja in začasnega predsednika LR Bolgarije Vasila **Kolarova** je poslalo bolgarsko-jugoslovansko društvo v Sofiji predsedniku Kolarovu naslednjo brzojavko:

»Bolgarsko-jugoslovansko društvo se čuti srečnega, da Vas lahko najprisrčneje pozdravi ob Vašem 70. rojstnem dnevu. Hkrati izraža priznanje Vaši tako zvesti službi državi in ljudstvu. Vaša neutrudna aktivnost za zbližanje in bratsko zavezništvo z narodi Jugoslavije je zgled, ki mu bomo sledili.«

Beograd, 16. julija. Vseslovanski komitet je poslal začasnemu predsedniku LR Bolgarije Vasilu Kolarevu tole brzojavko:

»Vseslovanski komitet vam pošilja ob vašem 70 rojstnem dnevu in 50 letnici vašega družbeno-političnega dela iskrene pozdrave ter vam želi zdravja in novih uspehov pri delu za blagostanje Ljudske republike Bolgarije in njenega slavnega naroda, prav tako pa tudi uspehe v skupni borbi narodov za trden mir in mednarodno varnost.«

Slovesni miting v Doboju ob otvoritvi proge Šamac-Sarajevo

Ob otvoritvi proge Šamac—Doboj je bil v Doboju slovesni miting. Najprej je spregovoril pomočnik prometnega ministra zvezne vlade J. Borštnar. Med drugim je dejal:

»Že stara Avstrija je spričo svojega gospodarskega prodiranja spoznala gospodarski, politični in strateški pomen Bosne. V stremljenju, da bi Bosno izolirala politično in gospodarsko od drugih jugoslovanskih narodov, je pa gradila le proge s širino tira 0.76 m. Prav zaradi tega, ker je takšna proga ustrezala izkoriščevalskim stremljenjem avstroogrskih kapitalistov, ni mogla biti primerna za gospodarske in politične potrebe LR Bosne in Hercegovine kakor tudi ne Titove Jugoslavije.

V petletnem planu je določen popoln gospodarski razvoj tudi Bosne in Hercegovine: v njem so številne proge, ki bodo povezale v gospodarsko celoto posamezne republike in vso državo. Proga Šamac—Sarajevo z bodočim podaljškom do morja je ena najpomembnejših etap v razvoju našega železniškega prometa in ena najpomembnejših magistral. Zgraditev proge Šamac—Doboj je jasen dokaz, kako realen je naš petletni plan.«

V imenu centralnega sveta ljudske mladine Jugoslavije je spregovoril predsednik Rato Dugonjić, ki ga je mladina viharno pozdravila. Med drugim je naglasil:

Graditelji mladinske proge so proslavili že več velikih delovnih zmag. Do 8. julija je bilo končano že za tri milijone kubičnih metrov zemeljskih del, to je dve tretjini vsega dela. Izpolnitev te pomembne naloge, zgraditev 67 km dolge proge do 15. julija, pa ima izredni pomen, pomeni prelomnico na mladinski progi. Ta proslava bo graditeljem vzpodbuda, utrdila jih bo v veri, da bo do 29. novembra izpolnjen naš veliki načrt. V smeri proti Sarajevu so brigade pospešile delo, da bi se graditev zaradi njih ne zavlekla.

Z graditvijo te proge smo danes dokazali, kako se more opustošena dežela dvigniti tudi brez dolarskih posojil in da je glavni pogoj boljše prihodnosti — ne politična in gospodarska podrejenost, ampak nasprotno popolna svoboda ljudstva in njegova zavest, da gradi svojo neodvisno domovino.

Govornik je ožigosal klevete reakcionarnega tiska, ki je hotel oblatiti veliko dejanje naše mladine ter naglasil, da nam ni treba demantirati takšnih laži: to bodo storili mladi Švicarji, Švedi, Danci, Angleži in drugi, ki so prišli v našo državo. Končno se je govornik tudi zahvalil inozemskim delovnim brigadam za sodelovanje.

Mladini je čestital k veliki delovni zmagi tudi sekretar CO Enotnih sindikatov Jugoslavije Drago Gizdić. Govorila sta še: minister Niko Jurinčić in namestnik načelnika uprave gradbišča Mihailo Švabić. Med mitingom je prispela v Doboj štafeta, ki je prinesla čestike vseh graditeljev proge od Doboja do Sarajeva tovarišem I., II., III. in XI. sekcije.

Z mitinga so odposlali pozdravno brzojavko maršalu Titu:

Pozdravna brzojavka maršalu Titu

»Ljubljeni tovariš Tito! Danes, na praznik naše velike delovne zmage, je izročen v promet »Most Ljudske mladine Jugoslavije« in ko je peljal prvi vlak po gotovem delu mladinske proge od Šamca do Doboja, ti pošiljamo borbene graditeljske pozdrave. Hkrati s svojimi tovariši strokovnimi delavci smo vložili vse sile, da izpolnimo našo obveznost: most čez Savo je bil izročen prometu 16 dni pred rokom in prvi vlak je pripeljal v Doboj.

Končali smo zemeljska dela v skupni količini 1,327.593 m³, položili smo 67.000 m tira in zgradili 160 raznih betonskih objektov. Na naši progi je bilo izkopano, prepeljano in vdelano v nasip doslej 3,200.000 m³ zemlje in kamna, kar znaša 68,5% vseh zemeljskih del. Položeno je bilo skupno 73.634 m tira, prebiti so bili predori Vranduk, Bistrica, Osijel in Sikola. Nad polovico del pri velikem useku pri Lašvi je končano. Samo v brigadah prve izmene se je naučilo brati in pisati 6.008 nepismenih, v strokovnih specialnih brigadah se usposablja 15.676 mladincev in mladink za strokovni kader, ki je tako zelo potreben za izpolnitev našega petletnega plana. V prvi izmeni je položilo uspešno izpite 6438 novih mladih strokovnjakov.

Graditelji proge so položili doslej nad 165.000 norm za fizkulturni znak, v predvojaškem vežbanju se pa pripravlja tisoče mladincev za službo v naši armadi. Pri našem delu nas vodi obveznost, s katero smo se ti obvezali, tovariš maršal, da bo naše veliko delo — največji objekt prvega leta petletke — mladinska proga Šamac—Sarajevo gotova do 29. novembra.

Vodila nas je tvoja čvrsta volja in očetovska skrb ter neizmerna ljubezen do naše svobodne domovine, da smo presegali določene norme in ob uporabi pridobljenih skušenj dosegli to veliko delovno zmago. Ta zmaga bo še bolj okrepila naš polet, nam dala več sil, da izpolnimo vse delovne naloge na progi ter da bo prvi vlak prispel v Sarajevo 29. novembra. Ta zmaga je kažipot graditeljem mladinske proge Šamac—Sarajevo tudi v borbi za izpolnitev vseh nalog petletnega plana.

Ko delamo tako, kakor si nas ti učil, da je treba delati ob izpolnjevanju treh glavnih nalog, ki si nam jih naložil: učenje in strokovno usposabljanje, fizična krepitev in delo za zgraditev države, ter ob krepitvi bratstva in enotnosti naših narodov, se obvezujemo, da bomo vse svoje naloge izpolnili, kakor je to dostojno za Ljudsko mladino Jugoslavije — zgradili bomo mladinsko progo Šamac—Sarajevo do 29. novembra. To je stvar časti Ljudske mladine Jugoslavije, to je velika naloga našega prvega petletnega plana, to je naša obveznost do tebe in naših narodov.

Živel petletni plan razcveta Federativne ljudske republike Jugoslavije!

Živel največji učitelj in prijatelj mladine maršal Jugoslavije Josip Broz-Tito!«

Podpisani so graditelji sekcij, ki so zgradile progo, delegati vseh mladinskih delovnih brigad in vse inozemske delovne brigade, ki so se zbrali na velikem mitingu v Doboju ob prihodu prvega vlaka.

V Egejski Makedoniji sistematično iztrebljajo grško in makedonsko ljudstvo

Beograd, 16. julija (Tanjug). Podpredsednik Prezidija Ljudske skupščine FLRJ Dimitar Vlahov je imel 14. julija zvečer na Kolarčevi ljudski univerzi predavanje o vprašanju Egejske Makedonije, iz katerega posnemamo naslednje podatke:

Že leta 1901 so grški imperialisti začeli pošiljati v Makedonijo oborožene čete, ki so sedem let organizirale preganjanja in požige po vaseh Makedonije. Po balkanski vojni se je nadaljeval režim terorja, raznarodovanja, asimilacije in fizičnega uničevanja makedonskega naroda s strani grških imperialističnih klik. Ta režim zatiranja je trajal tudi tedaj, ko so se makedonski vojaki borili na strani grških vojakov proti italijanskim tolpam med grško-italijansko vojno leta 1940—1941. V tej vojni so dali Makedonci 4000 svojih najboljših sinov. Tudi med fašistično okupacijo Grčije so naši bratje sodelovali v prvih borbenih vrstah.

Samo leta 1944 in 1945 je padlo v borbi proti okupatorju in njegovim hlapcem 2733 Makedoncev, 4150 jih je bilo pa poslanih v koncentracijska taborišča, odkoder se niso več vrnili. Požganih je bilo 3450 hiš, premoženje 38 vasi in mest je bilo izropano.

Po volitvah je Tsaldarisova vlada še poostrila teror proti grškemu ljudstvu, zlasti proti Makedoncem. Vojaška sodišča so neprestano zasedala in obsojala makedonske javne delavce. Zadostovalo je, če je bil kdo izmed teh javnih delavcev borec osvobodilne armade.

V grški Egejski Makedoniji se sistematično izvaja načrt za iztrebljenje grškega in makedonskega ljudstva. Ta načrt sta izdelala Zervas in Tsaldaris. V zadnjem času je dobil teror v Makedoniji značaj iztrebljanja makedonskih Slovanov. Od konca 1944 pa do danes je pobegnilo v LR Makedonijo okrog 15.000 ljudi, v Pirinsko Makedonijo pa okrog 10.000 ljudi, iz Soluna pa je pobegnilo v Jugoslavijo okrog 1000 jugoslovanskih državljanov. V enem letu so monarhofašistična oblastva ujela ali poslala v izgnanstvo 25.000 demokratičnih prebivalcev, več kot 50.000 borcev je bilo pregnanih, 270 ustreljenih, 700 ljudi pa so ubile desničarske teroristične tolpe. Vsi zapori v Grčiji so polni.

V zadnjem času so bile izvršene številne provokacije na naši meji ter na meji Albanije. Cilj teh provokacij je, da se svetovno javno mnenje odvrne od terorističnega režima v Grčiji in Egejski Makedoniji, da se ohrani to stanje na Balkanu in da se ga izkoristi za razširjenje ozemlja na račun Albanije, Jugoslavije in Bolgarije. To teroristično in izzivalno imperialistično politiko grške vlade podpirajo tuje vojske, ki se tamkaj nahajajo. Makedonski narod ima kakor vsak drug narod na svetu pravico, da ima zagotovljene pogoje za svoj popoln politični, ekonomski in družbeni razvoj, kakor tudi pravico samoodločbe.

Za makedonsko ljudstvo v Egejski Makedoniji zahtevamo pravico in ničesar drugega — je zaključil Dimitar Vlahov.

Albanski udarniki obiskali mladinsko progo

Delegacija albanskih udarnikov je te dni obiskala albansko trikratno udarno brigado na gradbišču 6. sekcije mladinske proge v Nemili. Srečanje delegatov z albanskimi mladinci je bilo toplo in prisrčno. Pozneje so se delegati skupaj z mladinci odpeljali v Lašvo in obiskali državno železarno v Zenici. Drugi dan so udarniki odpotovali v Osijek, si ogledali tovarno obutve v Borovu in državno posestvo Belje.

Fašistični banditi ob severni meji obstreljevali jugoslovanskega finančnega organa

Kakor ob grško-jugoslovanski meji, kjer rovarijo monarhofašisti in delajo nemire ter incidente, se isto dogaja v zadnjem času tudi ob avstrijski meji. Elementi, ki so sovražno usmerjeni proti FLRJ, to so pobegli fašisti, četniki in belogardisti, hočejo izzivati in napadati naše obmejno delovno ljudstvo in povzročati nered. Tako so v zadnjem času pričeli streljati z avstrijske strani na jugoslovansko ozemlje, da bi preplašili naše prebivalstvo.

Tak primer se je pripetil 6. julija blizu Dravograda. Tov. Kravcar Jožef, finančni uslužbenec na finančni izpostavi v Dravogradu, je dobil od svojega šefa nalog, da izvrši kontrolo v Libeličah in Črnešah pri vseh točilcih in prodajalcih alkoholnih pijač zaradi plačila davka na promet proizvodov. Ko je opravil svoje delo, se je odpeljal s kolesom proti Dravogradu. Ko se je peljal iz Libelič proti Črnečam, je počil onstran reke Drave na avstrijskem ozemlju, strel iz puške. Takoj za tem so padli še štirje streli, ki so žvižgali okoli njegove glave, vendar ga k sreči niso zadeli. Po tem dogodku je našel okoli sebe vseh pet zrn. To se je zgodilo pri trikilometrskem kamnu Libeliče-Dravograd.

Ti streli so bili oddani z avstrijske strani namerno. Dejstvo je tudi to, da so na tem mestu že 5. junija 1947 ob 18. uri napadli upravnika »Koteksa« iz Dravograda, prav tako pa tudi nekaj drugih. Značilno je tudi to, da vselej na istem mestu.

To so zopet novi primeri izzivanja reakcionarnih protiljudskih elementov. Za svoje banditske delo se poslužujejo avstrijskih obmejnih krajev, kjer dobivajo zatočišče in pomoč pri avstrijskih fašistih. Namesto da bi bili izročeni kot vojni zločinci našim oblastem, jih imperialistični hujskači izrabljajo za svoje protidemokratično delovanje.

Konferenca zveze mladine za Slovensko Koroško

»Borili se bomo do zmage – do svobode v Titovi Jugoslaviji«

Celovec, 16. jul. (Tanjug). Od 8. do 11. t. m. je bila konferenca Zveze mladine za Slovensko Koroško. Na nji so podali delegati iz vse Koroške obširna poročila o delu in borbi mladine na Koroškem. Določili so naloge, ki čakajo slovensko mladino na Koroškem. Na konferenci je spregovoril tudi predsednik »Svobodne avstrijske mladine«. Govoril je o potrebi, da se demokratična avstrijska mladina skupno bori s slovensko mladino za demokratizacijo in denacifikacijo Avstrije.

S konference so poslali pismo Ljudski mladini LR Slovenije, ki vsebuje med drugim:

»V borbenem duhu smo izdelali načrt svojega dela v zvezi s III. mladinskim kongresom. Prav tako kakor vi posvečate vse svoje sile petletnemu planu za obnovo in gospodarski dvig domovine, tako se tudi mi odločno borimo za osvoboditev in priključitev k Titovi Jugoslaviji. Vztrajni smo v brezkompromisni borbi proti fašizmu in ne bomo klonili, čeprav avstrijske in angleške oblasti varujejo duh nacizma in ovirajo našo borbo.

Osem naših tovarišev je zaprtih v raznih zaporih v Celovcu in Gradcu, kjer so na prisilnem delu samo zato, ker so se borili za naše pravice, ker so ponosno nosili slovensko zastavo, ker so nameščali slovenske napise v slovenskih krajih ter se borili proti ponovnim napadom fašistov. Hočemo še nadalje nameščati slovenske napise. Visoko bomo dvignili našo zastavo — simbol naše borbe. Ne glede na težave se bomo borili do končne zmage — do svobode v Titovi Jugoslaviji.«

Odposlali so tudi pisma mladincem v zaporih. Mladina jim je poslala pozdrave s konference ter jim obljubila, da jih bo dostojno nadomestila pri delu, dokler se ne bodo vrnili iz zaporov.

Prebivalstvu Ljubljane!

Danes, ob 18.30 uri zvečer se vrača z Mladinske proge štirikrat udarna delovna brigada »Toneta Tomšiča«!

80 udarnikov, brigadirji, ki so dva in pol meseca delali na progi, po vrnitvi domov pa bodo še nadaljevali prostovoljno delo pri gozdnih akcijah v Sloveniji, so se pokazali vredni člani delovne brigade, ki nosi ime heroja Toneta Tomšiča!

Pozivamo vse prebivalstvo mesta, sindikate ter množične organizacije, da pridejo s svojimi prapori, prehodnimi zastavami, z godbo in petjem na kolodvor, da pozdravimo heroje dela, da jim skromno izpričamo, kako silno smo jih veseli!

Sekretariat MO OF

Lombardo Toledano o gospodarskem napredku v Jugoslaviji in Bolgariji

Pariz, 16. jul. (Tass) Predsednik konference delovnega ljudstva Latinske Amerike in podpredsednik Svetovne sindikalne federacije Lombardo Toledano, ki je potoval po Evropi, je sedaj v Parizu. Obiskal je Italijo, Jugoslavijo in Bolgarijo.

O položaju v Italiji je rekel, da se Italija še ni rešila gospodarske krize in da sedanja italijanska vlada ne predstavlja ljudstva, ker v njej niso zastopane velikanske množice delovnega ljudstva in strank, ki zastopajo to ljudstvo, to je socialistične stranke in KP.

Toledano je opisal svoje vtise o potovanju po Jugoslaviji in Bolgariji in dejal:

»V teh državah je nov svet s perspektivo za socialni in gospodarski napredek, o kakršnem zapadni svet nima niti pojma.«

Toledano je označil izzivalna poročila o katastrofalnem stanju v balkanskih državah za obrekovanje, ki ga nalašč širijo, da bi diskreditirali vlade in narode teh držav. V resnici je pa stanje čisto drugačno. **Povojna gospodarska obnova je v teh državah že skoraj končana in je dosežen velikanski napredek. Vse balkanske države imajo gospodarske plane, ki jim bodo omogočili, da bodo prav kmalu postale napredne države.** Maršal Tito in Georgij Dimitrov sta neverjetno priljubljena pri narodih balkanskih držav. **Ti narodi sanjajo samo o miru in so vsi njihovi gospodarski in socialni načrti usmerjeni k miru.**

Svojo izjavo je končal Toledano z besedami: »Te države potrebujejo mir, da bi lahko živele, lahko pa vam zagotovim, da si te države žele živeti.«

Mladinska brigada Slovenske Koroške se odpravlja na mladinsko progo

Že preteklo leto je mladina Slovenske Koroške formirala brigado, ki naj bi odpotovala na gradnjo proge Brčko—Banovići. Reakcionarne oblasti na Koroškem in v Avstriji so preprečile odhod brigade, kajti niti britanske, niti avstrijske oblasti niso hotele izdati za to potrebnih potnih dovoljenj.

Mladina je svojo brigado krstila z imenom komandanta I. koroškega bataljona — Franca Tavčmana-Lenarta. Po odklonitvi dovoljenj brigada ni razpadla, njene čete so nadaljevale udarniško delo po vaseh in bile v pomoč družinam pri obnovi domov, ki jih je uničil in razdejal okupator.

Misel na progo pa je ostala živa in kljub vsem zaprekam in grožnjam avstrijskih oblasti je na poziv Zveze mladine za Slovensko Koroško bila mobilizirana brigada za odhod na progo Šamac — Sarajevo v najkrajšem času.

Nazadnjaške oblasti na Koroškem pa so kakor pred letom ponovno podvzele vse, da bi preprečile odhod mladincev na progo. Župani so odrekali vsakemu posameznemu mladincu potrditev uradnih dokumentov; avstrijski delovni urad je zagrozil mladincem, da jih bo oddelil na novo delovno področje, ker so s tem, da hočejo na progo, pokazali, da niso zaposleni. Avstrijski delovni urad ima še danes polnomočje kot nekdaj, ko je fašizem zbiral sužnje iz vse Evrope in jih pošiljal na prisilno delo.

Vse te ovire je prebrodila brigada, ki v teh dneh vrši zadnje priprave za odhod na progo.

Brigada, njena oprema, njen vodilni kader, njeno potovanje čez vse tiste zaporne cone in meje, katere dnevno poizkušajo postavljati nazadnjaški agenti in zavirati s tem pohod napredka, to je vsebina razgovorov na sestankih brigadirjev pred odhodom na progo.

Najodločnejša borba antifašistične slovenske in avstrijske mladine proti uvedbi fašističnega zakona o prisilni delovni obveznosti mladine pa je dnevno delo brigade pred njenim odhodom na progo.

Razgovarjal sem se z mladinci, ki so na postaji Podrožčici pozdravili Daneko-švedsko-norveško brigado, ki je potovala na progo. Pripovedovali so o skupnem mitingu na postaji, o razgovorih z danskimi, norveškimi mladinci, o ovirah, ki jih je imela brigada, preden je prispela na progo. Mladinci so mi govorili: »Dvakrat so potovali čez našo postajo, enkrat so jih vrnili nekam v srednjo Evropo in ko so v drugo prispeli sredi noči, smo pohiteli, da jim izročimo naše pozdrave ter sporočilo, da prispemo za njimi v najkrajšem času tudi mi.« -go-

Zapiski

Laži o izročanju »italijanskega« nacionalnega ozemlja Jugoslaviji

Tržaški tisk je pretekli teden objavil poročila italijanske agencije »Ansa«, v katerih je rečeno, da je »Supervisory Commission«, sestavljena iz predstavnikov štirih velesil, poslala mešani jugoslovansko-italijanski razmejitveni komisiji dve noti o spornih vprašanjih začasne meje na sektorju pri Gorici in v Brdih. Po poročilih »Anse« naj bi »Supervisory Commission« priporočila takšno začasno mejo, ki se v glavnih potezah strinja z zahtevami jugoslovanske delegacije.

Vendar pa je kasneje obveščevalni urad ZVU v Trstu izdal poročilo, v katerem je rečeno, da so informacije »Anse« »netočne in tendenciozne« ter da smatra »Supervisory Commission« kot potrebno poudariti dejstvo, da so objavljene špekulacije netočne in brez vsakršne uradne osnove«.

To je ena plat zgodbe o spornih stališčih glede meje pri Gorici in v Brdih, nas pa trenutno bolj zanima druga plat. Nekateri tržaški časopisi, — pa tudi reakcionarni italijanski časopisi —, ki ne zamude nobene prilike, da bi ne ustvarjali napetega ozračja in podžigali šovinistične mržnje, so namreč v zvezi s tem vprašanjem sprožili burno gonjo.

»Giornale di Trieste« je na primer 29. junija objavil članek z naslovom »Gordijski vozel vzhodne meje«. Avtor tega članka, gospod S. R., je z namerno in očividno netočnostjo tolmačil tekst mirovne pogodbe in skušal izpodbiti veljavnost tez jugoslovanske delegacije, ki so trdno zasnovane na določbah mirovne pogodbe in o katerih je »Ljudska pravica« že pisala 9. in 12. aprila.

Tekst mirovne pogodbe z Italijo, kot znano, določa v 3. členu, da gre od »kote 610 na Sabotinu meja proti jugu in seče reko Sočo v višini mesta Solkana, ki ga pušča na jugoslovanskem ozemlju«. Gospod S. R. pa hoče svoje lahkoverne bralce z neučinkovitimi in za lase privlečenimi argumenti prepričati, da ima predlog proti »zgolj aproksimativno vrednost« in da »ne določa točno določene smeri«.

Nadalje skuša gospod S. R. natveziti bralcem, da bi meja pri Gorici, kakršno zahteva jugoslovanska delegacija, »težko kompromitirala življenjske možnosti mesta Gorice« in da bi bilo s tako mejo mesto počez presekano«. Znano pa je, da je jugoslovanska delegacija samo zahtevala, naj se ob železniški progi Kanal-Dornberg v skladu s členom 5., odstavkom 5., mirovne pogodbe meja pomakne proti zahodu, tako da ostane na jugoslovanski strani nujni obmejni varnostni pas, železniški požarni pas in pa prihodi k železniški postaji. Če bi meja res tekla tik ob zahodni tračnici, bi bil to več kot očividen absurd. Lahkoverni in naivni bralci pa bi iz tolmačenja gospoda S. R. razbrali, da bi ugoditev zahtevam jugoslovanske delegacije meni nič tebi nič pomenila izročitev jugoslovanski suverenosti mesta Gorice.

Razen tega je »Giornale di Trieste« objavil še zemljevid meje pri Gorici, na katerem je, računajoč na lahkovernost in šovinizem svojih bralcev, predstavil tezo italijanske delegacije kot mejno črto, kakršno naj bi določal tekst mirovne pogodbe, obratno pa je mejo, kakršno v resnici določa tekst mirovne pogodbe, predstavil kot tezo jugoslovanske delegacije, ki naj bi »prejudicirala interese mesta Gorice« in »pomaknila mejo v polno naselje in največjo bližino goriškega grada«.

Ko je tako netočno in tendenciozno raztolmačil tekst mirovne pogodbe, je gospod S. R. predstavil mejno vprašanje na goriškem sektorju kot »gordijski vozel, ki ga ne bo mogel razvozljati Aleksandrov meč, ampak samo buden čut razumevanja in spoštovanja do duha in črke mirovne pogodbe«. Pristransko in netočno tolmačenje teksta mirovne pogodbe, hkrati pa farizejsko sklicevanje na njeno dosledno in integralno aplikacijo je zgolj spričevalo moralne pokvarjenosti in šovinizma tega tiska.

Toda tudi drugi listi niso zaostajali za »Giornale di Trieste«. Tržaški iredentistični list »La Voce libera« je prav zaradi pomanjkanja slehernih vsaj na videz resnih argumentov zapisal, da so zahteve jugoslovanske delegacije v razmejitveni komisiji »sovražne in idiotske«. Italijanska agencija »Ansa« je hkrati z omenjenim poročilom o priporočilih »Supervisory Commission« objavila komentar, v katerem trdi, da bi ugoditev zahtevam jugoslovanske delegacije pomenila »naknadno izročitev italijanskega nacionalnega ozemlja Jugoslaviji«.

»Giornale di Trieste« je zopet 10. t. m. tožil, da je »Italija prisiljena na svojem živem mesu znova prenašati negotove kirurške posege« in ugotovil, da je »italijanska delegacija zahtevala samo aplikacijo mirovne pogodbe«. Hkrati je beneški list »Gazzettino Sera« v podobnem tonu poročal, da je odbor za avtonomijo Furlanije v protestnem telegramu zahteval od De Gasperija, naj intervenira in odstrani »nevarnost«, ki naj bi zaradi jugoslovanskih zahtev pretila Gorici.

Vsakdo pa, ki je količkaj obveščen in je brez predsodkov, ve, da je meja, kakršno določa mirovna pogodba, prav na goriškem in brdskem sektorju zasekana v homogeno slovensko nacionalno ozemlje, nikakor pa ne teče po italijanskem nacionalnem ozemlju.

Zato je tendenciozno poročanje italijanske agencije »Ansa« in pisanje reakcionarnega italijanskega in tržaškega tiska o »izročanju italijanskega nacionalnega ozemlja Jugoslaviji« zgolj navadna in perfidna laž, ki naj italijanske bralce, neobveščene o dejanskem etničnem stanju, zavede v šovinizem, ustvarja stalno napeto ozračje in preprečuje vzpostavitev dobrih sosedskih odnošajev med narodi Jugoslavije in Italije.

Isto velja tudi za tiste tuje agencije, ki svojim lahkovernim bralcem pod krinko stroge »objektivnosti« serviralo slična poročila.

D. B.

ELEKTROMETALURGIJA V NAŠI PETLETKI

Pred vojno so vse elektrarne v naši zemlji proizvedle 1100 milijonov kilovatnih ur (KWh). Glavni del te energije so nam dale velike hidrocentrale na Cetini, Krki in Dravi, nekatere srednjevelike hidrocentrale na Plivi in Savi, ter nekatere kalorične centrale industrijskega in komunalnega značaja.

Pretežni del naših izredno velikih vodnih sil je ostal neizkoriščen, stotisoči ton premogovnega prahu so zgoreli na odvalih, milijarde ton lignita so neizrabljene v zemlji.

Elektrifikacijskega načrta, ki bi objel vso državo, nismo imeli, zato se pa tudi naša zemlja ni elektrificirala, razen skromnih začetkov na zapadu.

Do leta 1951 moramo zgraditi nove električne centrale z zmogljivostjo 1 milijon 550.000 kilovatov in z njimi dvigniti proizvodnjo električne energije na 4350 milijonov kilovatnih ur, ali skoraj štirikratno predvojno količino.

Petletni načrt predvideva, da bo rudarstvo od te količine porabilo okrog 1520 milijonov kilovatnih ur ali 35%. Rudarstvo samo seveda teh milijonov kilovatnih ur ne bo porabilo, temveč tu so predvsem mišljeni metalurški obrati, zlasti pa tisti, ki so osnovani na izrabi električne energije. Take obrate imenujemo elektrometalurške obrate, in to panogo metalurgije imenujemo elektrometalurgijo.

Da bomo lažje razumeli funkcijo in pomen elektrometalurških obratov, si najprej oglejmo visoko peč ali plavž, v katerem talimo iz železne rude surovo železo s pomočjo koksa, katerega sežigamo s pregretim zrakom. Za tono surovega železa porabimo približno tono metalurškega koksa Če pa to porabo koksa razčlenimo, ugotovimo, da porabimo za redukcijo rude, to je premeno železovih oksidov v kovinsko železo, približno samo eno tretjino koksa, dve tretjini koksa pa izrabimo le kot gorivo za proizvodnjo tiste toplote, ki jo potrebujemo, da se nam ruda posuši, apnenec prežge, žlindra in surovo železo stalita in pregrejeta na okrog 1300 stopinj C.

Razumljiva je želja, da bi se dragi metaluški koks nadomestil z drugim gorivom, ali pa vsaj tisti del, ki nima druge naloge, kot da razvije določeno količino toplote, s katero ves vsip v plavžu segrejemo in stalimo.

Odkar je človek spoznal, da nam med dvema električnima poloma preskakuje iskra, ki ima tako visoko temperaturo, da se v njej stale najtežje talilne kovine, in da se nam snov, stlačena med dva pola istotako segreje do take temperature, je pričel iskati možnosti, da bi na ta način proizvedeno toploto industrijsko izkoristil. To je postalo možno šele z iznajdbo izmeničnega toka, velikih generatorjev in transformatorjev, in v zadnjih 50 letih smo prišli do pridobivanja težko talilnih kovin, njihovih zlitin z železom, surovega železa in še nekaterih drugih snovi s pomočjo električne peči. Tako smo uspeli pred dobrimi 30 leti zgraditi električne plavže, kjer rabimo približno le tisto količino koksa, ki je potrebna za redukcijo železovih oksidov v kovinsko železo, to je okroglo eno tretjino teže proizvodenega surovega železa. Električna energija, katero dovajamo v peč s pomočjo dveh ali treh ogromnih elektrod ogljikove mase, pa nam daje tisto količino toplote, potrebne za pregretje in talenje, za katero smo v visoki peči rabili dragoceni koks, kot omenjeno, dvakrat več, kot bi bil potreben za samo redukcijo, količina električne energije, ki jo zahteva ta proces, pa je precej velika. Za vsako tono surovega železa rabimo približno 2500 KWh. Če hočemo vsako uro proizvesti vsaj 4 tone surovega železa, bomo torej rabili vsako uro 10.000 KWh. In ta proizvodnja je prav majhna v primeri z modernimi visokimi pečmi, ki proizvajajo na uro deset do dvajset krat več surovega železa. Da si pa bralec lažje predstavi, kaj je 10.000 KW, naj se spomni na to, da velika falska centrala zmore pri ugodnem vodostaju Drave samo 30.000 KW.

Električni plavž more toreja zamenjati pod gotovimi pogoji visoko peč. Isto tako lahko iz manganove rude izdelujemo za jeklarne neobhodno potrebni feromangan v visoki peči, ali v električni peči. Tu si z električno energijo prihranimo še več koksa, okroglo 1700 kg na tono feromangana, za kar pa smo porabili okrog 3500 KWh. To razmerje je že tako ugodno, da bomo zlasti pri nas izdelovali feromangan predvsem v električnih pečeh.

Pridemo pa do kovin in zlitin, katere moramo ekonomično pridobivati samo v električni peči, ki nam daje šele tiste visoke temperature, katere v nobenem drugem kurišču ne moremo doseči. To so predvsem ferosilicij, katerega pridobivamo iz čistega kremenjaka, ferokrom iz kromovih rud, ferovolfram, ferovanadij, ferotitan itd. Dolga vrsta dragocenih kovin in zlitin, katere zahtevajo specialna, orodna in nerjaveča jekla, torej vsa naša moderna tehnika.

Kalcijev karbid pridobivamo v električni peči iz apna in koksa. Ali si moremo danes zamisliti industrijo in obrtnika brez autogenega plamena, za katerega si razvijamo iz karbida acitilen? Proizvodnja sintetičnega kavčuka sloni na karbidni peči, ki je dosegla med vojno ogromne dimenzije. Ena sama moderna električna peč za karbid zahteva že 40.000 kilovatov na uro (torej že precej več, kot je zmogljivost falske elektrarne).

Imamo pa še nekaj za naše življenje izredno važnih snovi, katere moremo pridobivati samo z električno energijo pri izredno visokih temperaturah: elektrografit iz navadnega koksa, elektrokurund iz boksita in silicijev karbid ali karborund iz kremenjaka. Na zadnjih dveh sloni izredno važna industrija brusilnega materiala, ki nam šele omogoča brušenje najtrših jekel in snovi.

Posebno poglavje elektrometalurgije nam predstavlja pridobivanje aluminija iz glinice. Tu ne uporabljamo električnega obloka ali upora s pomočjo izmeničnega toka, ampak s pomočjo enosmernega toka elektroliziramo pri temperaturi 900 stopinj C glinico in dobimo kovinski aluminij. Za vsako tono aluminija pa potrebujemo okroglo 22.000 kilovatnih ur.

Tudi proizvodnja kovinskega magnezija in drugih lahkih kovin je vezana na elektrotermične načine pridobivanja. Zmožnost enosmernega toka, da nam iz taljine ali vodne raztopine (razlika je le v temperaturi) odlaga na enem polu (katodi) kovine, izkoriščamo tudi pri pridobivanju cinka in bakra elektrolitskim potom.

Zaradi popolnosti ne smemo izpustiti pridobivanja visokovrednih jekel v električnih pečeh, kjer porabimo na tono jekla okrog 1000 kilovatnih ur. Ne bomo se pa tu spustili v naštevanje vseh mogočih električnih peči za zagrevanje, žarenje itd., ki vedno bolj izpodrivajo v industriji peči na plin, nafto in podobna goriva.

Preglejmo še enkrat elektrotermične proizvodnje tistih kovin, zlitin in snovi, ki so za industrijski razvoj naše države predvsem važne, in katere deloma predpisuje tudi naš petletni načrt. Navedimo količino električne energije, ki jo zahteva proizvodnja ene tone:

surovo železo potrebuje	2.500	KWh tona
jeklo	1.000	KWh tona
feromangan	3.500	KWh tona
ferosilicij	18.000	KWh tona
ferokrom	8.000	KWh tona
feromolibden	15.000	KWh tona
ferovolfram	7.000	KWh tona
ferotitan	6.000	KWh tona
aluminij	22.000	KWh tona
magnezij	25.000	KWh tona
elektrografit	10.000	KWh tona
elektrokurund	5.000	KWh tona
karborund	10.000	KWh tona
kalcijev karbid	2.900	KWh tona
cink (elektrolitsko)	3.600	KWh tona
baker (elektrolitsko)	400	KWh tona

S pomočjo teh številk in z zakonom o petletnem načrtu v roki si bo pazljivi čitalec mogel izračunati, da bo elektrometalurška proizvodnja prej navedenih kovin, zlitin in snovi absorbirala okrog 2200 milijonov kilovatnih ur oziroma polovico vse energije, katero bomo proizvedli v letu 1951. Ostala energija je rezervirana za pogone železarn, rudnikov, industrije, za promet, kmetijstvo, gospodinjstva in izgube.

Postavlja se novo vprašanje. Težišče elektrifikacije leži v izgradnji velikih vodnih central. Količina naših voda silno niha, in pade celo na eno četrtino normalnega vodstaja. Takrat morajo pomagati naše kalorične centrale, ki so neodvisne od vremena in padavin. Energija kaloričnih central je mnogo dražja od vodne energije. Ali ne bodo potem ti proizvodi predragi? Ali ne bo potrebno graditi preveč rezervnih kaloričnih central?

Tu se nam pokaže šele veliki gospodarski pomen elektrometalurške proizvodnje. Brez večjih težav moremo namreč obremenitve vseh električnih netalurških peči znižati na polovico. V razmeroma kratkem času jih moremo ustaviti, tekom enega tedna pa jih lahko imamo zopet v obratu. Promet, tovarne, gospodinjstva se ne morejo prilagoditi vsakokratni razpoložljivi energiji naših voda, oni zahtevajo enakomerno dobavo električne energije.

Elektrometalurški obrati pa so tako elastični, da bodo uravnavali svojo proizvodnjo po stanju razpoložljive energije, da izrabljajo energijske viške. Zato bo zanje imel tok tudi mnogo nižjo ceno. To je potrebno, ker smemo v splošnem računati na proizvodnjo surovega železa, ferozlitin, karbida itd. v električnih pečeh le z okroglo 200 obratnimi dnevi letno. Večinoma pa so to proizvodi, ki igrajo in bodo igrali važno vlogo v našem izvozu, torej morajo biti konkurenčni istim proizvodom drugih zemelj s ceneno vodno energijo.

Tako spoznamo pravi gospodarski pomen elektrometalurgije za izvedbo same elektrifikacije naše zemlje, za našo trgovinsko bilanco, za naš gospodarski razvoj v bodočnosti. V tej petletki moramo to industrijo ustvariti.

Prof. ing. Rekar Ciril.

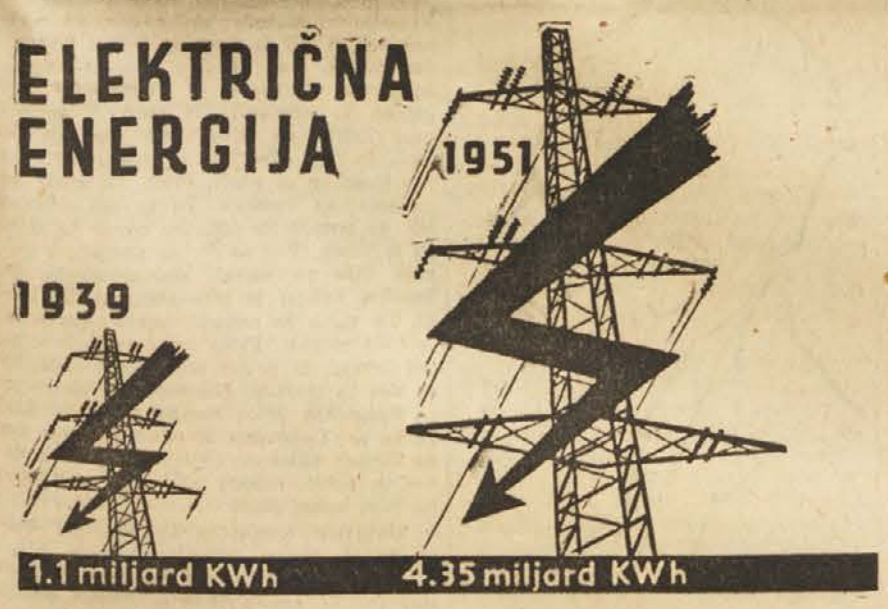

Proizvodnja in potrošnja električne sile se bo za štirikrat povečala

V preteklem tednu je 4491 Ljubljančanov opravilo 14.986 prostovoljnih delovnih ur

Gradbena dela se v Ljubljani razvijajo zelo uspešno. Pri tem imajo precejšnje zasluge prostovoljne delovne brigade, ki so jih sindik. podružnice in posamezni tereni organizirali takoj ob pričetku gradbenih del in se dela redno udeležujejo. Prostovoljne delovne brigade so v preteklem tednu s 4491 prostovoljci opravile 14.986 delovnih ur.

Največ dela je bilo opravljenega na cesti Posmreka—Vrhnika, kjer je 1036 prostovoljcev opravilo 4321 delovnih ur. Izkopali so 1369 kubikov zemlje in kamenja ter izravnali 1586 kv. m zemljišča. Na gradilišču stanovanjskega bloka v Šiški je 1072 prostovoljcev opravilo 3539 delovnih ur. Nadalje je delalo pri gradnjah vodovoda za Štepanjo vas 489 prostovoljcev, na Tržaški cesti 525, na gradilišču Jugopetrola v Zalogu 124 ter na Savski koloniji in pri Sv. Urhu 247 prostovoljcev.

Za izpolnitev rajonskih obvez je iz rajona Center delalo 579 prostovoljcev, iz rajona Šiška 102, iz rajona Rakovnik-Vič 142, iz rajona Moste 135 in iz četrti Ježica 20 prostovoljcev.

Iz vsega tega je razvidno, kako važna je pomoč članov OF pri gradnjah. Vsega tega se večina naših sindikatov zaveda v polni meri. Kot najboljši delovni kolektiv so se ponovno izkazali člani železničarskega sindikata ljubljanske postaje, ki so pri izkopu cestišča na Tržaški cesti presegli normo za 30%. Poleg železničarjev so se izkazali tudi člani sindikata gledaliških igralcev.

Švedski študentje prispeli na mladinsko progo

V ponedeljek je prispela v Beograd skupina 30 švedskih študentov, ki odhaja na mladinsko progo Šamac—Sarajevo. Mladinci iz Švedske se bodo zadržali na progi 3 tedne.

Danska, palestinska in avstralska mladina odšla z mladinske proge

V Beograd je prispela delovna brigada danske mladine, ki se je vrnila z mladinske proge Šamac—Sarajevo, kjer je delala od 1. junija do 5. julija. Z dansko brigado je prispela delovna četa palestinske mladine, ki šteje 22 brigadirjev, od katerih je 12 Židov in Arabcev. Palestinska četa je postala na progi udarna. V Palestino se vrača s proge 5 udarnikov in 10 pohvaljenih. Palestinska četa je delala na progi od 15. maja do 5. julija. S to skupino je prispela tudi delovna skupina 10 avstralskih mladincev, ki je delala na progi od 20. maja do 5. julija in tudi njihova skupina je postala udarna.

Vsaka skupina bo obiskala Sarajevo in Dubrovnik, kjer se bo zadržala več dni. V Beogradu bo ostala 23 dni, nato pa bodo vsi odšli na mednarodni mladinski festival v Prago.

KRATKE VESTI IZ VSE DRŽAVE

Melioracija kraških polj. V Dalmaciji je 130.000 hektarjev njiv; od te površine odpade 24.000 ha na kraška polja, ki jih ogrožajo hudourniki in poplave. V prvem letu petletke nadaljujejo melioracijo Imotsko-Bekijskega polja, ki meri 9200 ha. Od te površine ogrožajo poplave 4500 ha, tako da doslej ni bilo mogoče redno obdelovanje. Za odtok vode iz te kraške kotline so skopali 1580 m dolg predor. Da se pa bo mogla voda neovirano odtekati po tem predoru v reko, je treba še poglobiti rečno strugo. Delo mora biti končano letos. Za osušitev Vrgorskega jezera, ki meri 3000 ha, so tudi zgradili predor (2125 m). Med melioracijskimi deli je treba zlasti omeniti izboljšanje zemlje ob Spodnji Neretvi (12.250 ha) Doslej so tam obdelovali le četrtino zemljišč. Po končani melioraciji bodo pridobili 5545 ha izvrstne zemlje.

Graditev ozkotirne železnice Slamnica-Petrovački Leskovac. V Slamnici je premogovnik, ki je oddaljen od železnice 6 km. Prevoz premoga je zelo otežkočen. Zato so se lotili graditve proge, ki bo povezala premogovnik z železniškim omrežjem. Delo bo končano do 1. novembra.

Pred graditvijo normalnotirne železnice Ljubija-Brezničani (Bosna). Okrožni odbor LF v banjaluškem okrožju se je obvezal, da bodo ljudske organizacije prostovoljno zgradile normalnotirno progo Ljubija-Brezničani. Priprave so se že začele. Postavljajo zasilna stanovanja za delovne brigade in dovažajo gradivo za progo. Proga bo povezala ljubijski rudnik z glavnimi železniškimi progami.

Pred uvedbo novih letalskih prog. Končane so priprave za uvedbo letalskega prometa med Beogradom in Sušakom. V tem mesecu bo dobil tudi Dubrovnik zvezo z Beogradom. Mednarodni letalski promet je bil uveden letos na progi Zader-Zagreb-Bratislava-Praga (štirikrat tedensko) in Beograd-Tirana (trikrat tedensko). Sklenjene so tudi pogodbe za uvedbo letalskega prometa med Rumunijo, Madžarsko in Bolgarijo. Doslej je potovalo mesečno z letali po 3500 potnikov. Z uvedbo novih prog se bo promet povečal na 5000 potnikov.

Rudarji gasijo rudniški požar, ki traja že 12 let. Pri Livnu (Bosna) je bogato ležišče rjavega premoga. Premogovnik je v kraju Tušnica. Proizvodnja je bila doslej zelo majhna. Pred vojno je bilo delo v premogovniku zelo neracionalno. Zato se je tudi užgal premog v rovu. Požar se je počasi širil čedalje bolj in končno so tlele premogovne plasti skoraj v vseh rovih, kjer je do njih prodiral zrak. Zdaj se požrtvovalno borijo s požarom po premišljenem načrtu. Doslej so imeli že precej uspeha in je upanje, da bodo požar lokalizirali. Hkrati modernizirajo premogovnik, tako da se bo proizvodnja znatno povečala. Računajo, da bo zmogljivost za 300 odst. večja.

Na Korčuli gradijo radiotelegrafsko postajo. Te dni so začeli graditi radiotelegrafsko postajo na tem otoku. Korčula ima osrednji položaj med dalmatinskimi otoki na jugu, zato so jo izbrali za zgraditev radiotelegrafske postaje.

Znanstveno raziskovanje Skadrskega jezera. Skupina znanstvenikov beograjskega prirodoslovnega muzeja že dalje časa raziskuje Skadrsko jezero. Naloga znanstvene odprave je, da razišče živalstvo Skadrskega jezera ter v ta namen prouči ukrepe za zavarovanje naravnega bogastva. Hkrati proučujejo vprašanje delne osušitve jezera.

Začetek obiranja tobaka. V Hercegovini so že začeli obirati letošnji tobak. Pridelek je sorazmerno zelo dober. Do začetka avgusta bo zgrajenih devet velikih sušilnic, ki jih pridelovalci najbolj pogrešajo.

Poučno potovanje po gozdovih Gorskega Kotorja in Istre gozdarskih strokovnjakov FLRJ

V dneh od 6. do 7. julija je bil v Zagrebu gozdarski kongres, kjer se je zbralo več sto strokovnjakov iz vseh federalnih republik naše države. Tu so predavali strokovnjaki, ki uživajo svetovni sloves o gozdarski problematiki ter o tem, kako je treba delati v gozdovih v tej petletni dobi.

Po končanem kongresu je šla večja skupina na poučno potovanje v Gorski Kotar in Istro. Najprej pa smo si ogledali šolsko drevesnico v Maksimiru, polno različnega drevja iz raznih krajev sveta. Nato pa smo se povzpeli po serpentinasti cesti mimo Maksimira med vinogradi in žitnimi polji v gozdove zagrebškega Slemena. Star profesor predava. Vidimo lepe sestoje bukev. Pod večer smo na vrhu Slemena. Kot na dlani vidimo daleč spodaj morje luči iz Zagreba. Slovenska stran je zavita v meglene oblake. »Gozdovi na pobočjih Slemena so srce in pljuča Zagreba,« govore vneto gozdarji.

8. julij. V dveh velikih avtobusih drvimo v zgodnjih jutranjih urah iz Zagreba. Mimo so naglo izginjala bogata koruzna polja in travniki. Na pšeničnih njivah so v belih oblačilih žele dolge vrste žensk. Veselo kričanje je bilo slišati celo do nas. Na koncu Karlovca se ustavimo. Šoferji pregledujejo vozila, gozdarji si ogledujejo bližnji gozd. Vseučiliški profesor predava ob gozdu skupini 70 mož.

Zopet se vozimo po serpentinasti cesti. V gozdovih na Vrhovskem se ustavimo. Sonce pripeka.

Profesor Cedonić nam govori, zakaj so bližnji gozdovi, ki so last kmetov, tako slabi. Razvije se živahna diskusija. Inž. Klemenčič in Sotovšek stavljata svoje dopolnilne predloge.

Zopet drvimo naprej med jelkovimi sestoji. Krasen je pogled na gozdove Gorskega Kotarja. Gozdarjem iz Bosne, Srbije, Makedonije in drugih republik tolmačimo imena raznih krajev. Ustavimo se na visoki gorski planoti Ravni gori. Pokrajina je okrog in okrog obdana od gozdov. V preteklosti je več žag rezalo les iz bližnjih bogatih gozdov. Prvo, kar nam pade v oči, je grafikon, ki visi na žagi. Sindikalna podružnica ga je uvedla meseca julija tega leta. Ženske vozijo les z žage na skladišče; tudi v kope zlagajo ženske. Vseučiliški profesor iz Zagreba vprašuje delavca pri polnojarmeniku, koliko kubičnih metrov hlodov zreže v osmih urah. Žagar mu vneto pripoveduje. Inž. Klemenčič nam kaže, kje bi moral biti drugi polnojarmenik. Gozdarji iz Makedonije govore, da je kraj zelo lep. Debeli gozdar iz Vojvodine pa pravi, da bi bilo primerno, ko bi imeli tam več jelke.

Ogledujemo zabojarno in poslopje, kjer delajo pohištvo. Delajo večinoma ženske. Inž. Šušteršič se zanima, kakšna je kalkulacija pohištva. Gozdarji ogledujejo lepe deske. Vidi se, da so zrasli z lesom, ker se nikomur ne mudi naprej. Pomočnik ministra gozdarstva ljudske republike Srbije, dolg suh lovec, vpije: »Hej, drugovi, program je še velik!«

Zopet nas vozita avtobusa skozi lepe in mogočne gozdove prekrasnih jelk in smrek. Ustavimo se ob mogočnem jelkovem gozdu, hitimo v temni gozd. Ob krasnih, izredno debelih in dolgih jelkah, ki so pravi biser Gorskega Kotarja, se ustavimo. Vseučiliški profesor nam predava o podnebnih prilikah in biološkem sestavu gozda. Predava nam o negospodarskem ravnanju z gozdom, ko so debelino puščali, a drobnejše sekali. Profesor Anić ga dopolnjuje in nam razlaga, koliko mora imeti debel 1 ha gozda. V diskusijo živahno posegajo inženirji iz Bosne in Makedonije, inž. Žagar Jože, inž. Šušteršič itd. Ob poti so skladi hlodov in drv, od daleč se sliši pesem žage in trušč podirajočega se drevja. Mogočne hoje se vzpenjajo pod nebo. »Take so kot znamenite katedrale,« govori živahen gozdar. Ko odhajamo iz gozda, se vsi oziramo nazaj proti mogočnim jelkam, ki so šumele v svoji veliki moči. »Sedel bi in jih kar gledal,« reče makedonski gozdar.

Avtobusi buče. Star gozdar pripoveduje, kako je pred leti moral vsako leto sekati nekemu baronu. Nekega pomladnega večera hodim po gozdu, vse kar je bilo debelega sem že posekal. Ko pride baron mimo, me vpraša, zakaj sem tako zamišljen. Odgovorim mu, da ne vem česa bo prej zmanjkalo, hrastov ali zabav v Montecarlu in Nizzi. Samo grdo me je pogledal. Sedaj je že umrl. Kaj hočemo, lepo je živel in tudi lepo umrl! Vsi se smejejo, mi pa drvimo po serpentinah proti Lokvam. Mrzlo kosilo nas čaka. V bližini si ogledujemo kraj, kjer bo stal nov moderen lesni kombinat. Obratovodja govori, koliko lesne mase bo šlo na to žago. Ogromni parobki so že izruvani. V bližini podirajo z avtomatsko žago. Posekane jelke leže križem-kražem. Gozdna železnica vozi hlode.

Avtobusi drve dalje. V zadnjem večernem svitu se nam izza ovinka pokaže morje. »Naše morje,« vzklikajo gozdarji iz Bosne in Makedonije. Tov. inž. Sotovšek predava v avtobusu, kako so Benečani posekali in uničili naše gozdove. »Tudi koze so ga pomagale uničevati,« doda tov. inž. Jurhar. Ogledujemo Reko. Somrak pade na morje.

Lepa Opatija nas sprejme v svoje nočno krilo.

Navsezgodaj nam poda referat inženir Frančiškovič o gozdnem sestavu Istre ter obenem pozdravi strokovnjake, ki so prišli iz vse države, da vidijo Istro. Stojimo ob obali, kjer se morje z vso močjo zaganja v črno kamenje.

Ob Prominskem zalivu se ustavimo. Na morju se je dvignil vihar. Inž. Frančiškovič nam kaže gozdove, ki so jih zažgali Nemci ob svojem umiku. Vozimo se naprej ob cipresah, vinogradih, oljčnih nasadih. »Da, da dosti kamenja cvete tukaj,« reče slavonski gozdar, ki je debel kakor je bogata Slavonija.

Na obrežju nas čaka velik motorni čoln. Na nasprotnem bregu leže prelepi Brionski otoki, ki si jih je štel za svoje italijanski kralj. Poznavalci svetovnih lepot pravijo, da se jim morejo primerjati po prirodni lepoti le Havajski otoki. Na otoku rastejo različne sredozemske rastline. Mogočne ciprese, oljke, ter drevje, ki uspeva le v Afriki.

Zopet se vozimo mimo hiš in vinogradov. Mimo pride skupina mladincev, ki gredo z dela, pojoč pesem »Mi smo mladina Titova«. »Mladost, moč in zdravje je doma tukaj,« govore stari inženirji. Kmetje vozijo seno iz hribov. Žanjice pojo na njivah. Otroci se igrajo okoli nas. Mrači se. Avtobusa brenčita proti Učki. Pod vrhom se ustavimo. Star kmet prihaja s planine, nesoč mleko na rami. Prijazno nas ogovori, rekoč: »Nate, če ostanete tukaj čez noč. Zjutraj pojdete pa na Učko. Ej, ma ča, hudo je bilo, ko sem se od petnajstega pa do osemnajstega leta tolkel na Soči, Doberdobu, Piavi in bil šestkrat ranjen. Štiri sinove sem imel v partizanih. Ma ča, je lepa naša Istra.«

Počasi se vzpenjamo proti vrhu Učke. Začutimo oster planinski zrak. Visoko po Učki se glasi pesem pastirjev.

10. julij. Vozimo se proti Ilirski Bistrici. Ogledamo si enega najmodernejših lesnih obratov lesovinskih plošč v Falersu. Nekateri so prvikrat videli tako moderen obrat. Obratovodja z veseljem razkazuje produkcijski proces. »Mnogo takih obratov moramo še zgraditi po vsej naši državi,« govore bosanski gozdarji. Po ogledu hitimo proti Postojni. Po ogledu Postojnske jame, ki jo je večina prvikrat videla, se poslovimo od naših tovarišev gozdarjev. Vsi čutimo, da bo vezala naše gozdarje iz vseh republik še močnejša vez. V petletnem planu nas čakajo velike naloge v gozdarstvu po vsej naši državi, pa naj bo to po predelih Slovenije, Bosne, Srbije, ali pa po našem na gozdovih bogatem Gorskem Kotarju, kakor tudi po naši Istri, ki je bila stoletja tlačena in v gozdnem gospodarstvu od tujcev oropana. Tudi na Krasu in v Istri bodo nekoč cveteli mogočni gozdovi, ki bodo služili v ponos in blagostanje našemu ljudstvu!

M. Hace.

ŠESTI DAN RAZPRAVE PROTI NACISTIČNIM VOJNIM ZLOČINCEM V LJUBLJANI

Številne priče iz vse Slovenije so potrdile, da so bili Rainer in soobtoženi povzročitelji ter izvrševalci vseh nacističnih grozodejstev nad slovenskim narodom

Ljubljana, 16. julija.

Danes zjutraj se je pred vojaškim sodiščem nadaljevala razprava proti nacističnim vojnim zločincem na čelu z obtoženim Rainerjem. Sodišče je čitalo dokazno gradivo in zasliševalo priče, ki so pretresljivo opisale nacistična zverstva in v celoti potrdile strašne zločine obtoženih krvnikov slovenskega naroda.

Uvodoma je predsednik dejal, da je sodišče včeraj prejelo številne prošnje tržaškega ljudstva, naj se obtoženi Rainer zasliši o nekaterih zločinih, ki so bili izvršeni v času, ko je bil obtoženi vrhovni komisar za Jadransko primorje v Trstu. »Ker je bila ogromna večina tržaškega prebivalstva zvest zaveznik proti okupatorju, je sodišče prošnji ugodilo.

Predsednik: »Obtoženi Rainer, povejte nam, kakšne domače formacije so bile v Trstu, ki so z vami sodelovale?«

Rainer: »Dal sem ustanoviti lastne edinice, ki so bile podrejene obema višjima SS in policijskima vodjema.«

Predsednik: »Obtoženi Rainer, kdo je ustanovil tako zvano Guardia Civicho — tržaško mestno stražo?«

Rainer: »Ustanovil jo je višji SS in policijski vodja Globotschnigg v zvezi s tržaškim županom dr. Paninijem.«

Rainer „ne ve ničesar" za nacistična grozodejstva v Trstu

Predsednik: »Preidemo konkretno na zaslišanje o nekaterih zločinih, ki so se izvršili v tem času v Trstu. Vojaško sodišče je prejelo naslednjo vlogo: Podpisano prebivalstvo mestnih četrti Sv. Justa in Sv. Vida v Trstu smo izvedeli, da se mora pred vojaškim sodiščem v Ljubljani zagovarjati Gauleiter Rainer. Zato podpisujemo to spomenico in zahtevamo, da se ta zločinec eksemplarično kaznuje za vse grozodejstva, ki smo jih meščani morali prestati med nacifašistično okupacijo. V Rainerju spoznamo **krivca za umor mučenikov v ulici Ghega, ulici Masini, na strelišču v Občinah in v rižarni umorjenih nedolžnih žrtev. V njem vidimo nadalje krivca za vse »očiščevalne akcije« in množične umore po kraških vaseh in prav tako krivca za strahotno mučenje vseh, ki so prišli tem rabljem v roke.** — Obtoženi Rainer, kaj vam je znanega o ulici Ghega?«

Rainer: »Nekoč so bili v ulici, v kateri je bil vojaški kazino, obešeni talci. Ne vem pa, če je bilo to v ulici Chega.«

Predsednik: »Veste morda za število?«

Rainer: »Ne, tega se ne morem spomniti.«

Predsednik: »Ali vam je kaj znanega o krematoriju v rižarni?«

Rainer: »O tem sem prvič slišal v preiskavi.«

Obtoženi Rainer je nato priznal, da je bil zaposlen v Trstu od 16. septembra 1943 pa do konca ter da mu je bil Globočnik, višji policijski in SS vodja, podrejen. Obtoženi prizna, da je izdal odredbo za ustanovitev prekega sodišča v Trstu, ki ga je ustanovil njegov referent za pravosodje dr. Messina. Vojaški tožilec prečita nato lastnoročno podpisano odredbo obtoženega Rainerja o ustanovitvi policijskega naglega sodišča, ki je vse obtožene, katere je spoznalo za krive, obsojalo na smrt.

»O isti stvari nadalje prosijo za zaslišanje tudi delavci podjetja »Telve«. Obtoženi Rainer, dejali ste, da vam ni ničesar znanega o ulici Gegha, o rižarni in o streljanju talcev na Občinah. Ali vam tale slika obešenih talcev ni znana? Ali jo vidite danes prvič? ga vpraša predsednik in mu pokaže sliko. Predsednik mu pokaže tudi sliko krematorija iz tržaške rižarne in **fotografijo, kako so nacisti tržaško prebivalstvo obešali kar po omarah v stanovanjih.** O vseh teh grozodejstvih vojnemu zločincu Rainerju »ni ničesar znanega«.

Predsednik: »Ali vam je znano, kako so Nemci krematorij minirali, da zavezniki ne bi videli vašega početja v Trstu«?

Rainer: »Ne.«

Ker je obtoženi zanikal, da bi Nemci obešali tudi ženske, mu je predsednik pokazal fotografijo obešenih žensk, ki so jih po svojem zločinu slikali nemški rabiji.

Predsednik je nadalje prečital izjavo delavcev Splošnih skladišč v stari luki v Trstu, ki sodne oblasti v Sloveniji pozivajo, naj bi ta vojni zločinec s svojimi pajdaši plačal po ljudski pravici za smrt na stotine in stotine tržaških meščanov in prebivalcev ostalega ozemlja.

Tržaško ljudstvo zahteva pravično kazen za Rainerja

Enako prošnjo s številnimi podpisi so poslali delavci mehanične delavnice, pristaniški delavci, prebivalstvo vasi Prošek-Trst, kjer je padlo 16 borcev, 7 je pogrešanih in 23 jih je padlo za talce, prebivalstvo mestne četrti Sv. Just, Sv. Vid v Trstu in Scorcolo v Trstu.

Zatem je predsednik prečital izjavo Toffani Giorgine iz Trsta, ki je sodišču prikazala svoje nepopisno trpljenje zaradi nacističnih zločincev. Spomladi leta 1944 je bila aretirana in morala doma pustiti dva majhna otroka. Odgnali so jo na poveljstvo SS, kjer je čula krike mučenih žrtev, nato so pa njej uklenili roke, **jo vrgli na tla, pod kolena položili kol, jo dvignili, da je visela, in jo začeli pretepati z bičem in mučiti z električnim tokom. Zločinci so jo nato vlekli po stopnicah, vrgli v bunker in kasneje poslali v koncentracijsko taborišče: »Tam smo trpeli na žive in mrtve. Zeblo nas je in bili smo lačni, namesto kruha je pel bič, a najhujše je bilo to, da so nam dajali za hrano človeško meso. Ob sviranju muzike so matere, otroke in starčke metali v peči, njihov pepel pa smo morali ostali trositi po poljih za pepel.«** Ob osvoboditvi je tehtala le 30 kg in v obrazu je imela poteze 80 letne starke.

Sodišče je nadalje dobilo še niz prošenj z mnogimi podpisi delovnega ljudstva, da se obtoženi Rainer zasliši o vseh mogočih zločinih. »Obtoženi Rainer, ob sliki, kjer se na enem samem hodniku vidi sedem obešenih talcev in ob sliki, kjer je pet talcev, dobi človek nek čuden občutek. Ali se vi čutite kaj soodgovornega za te talce?«

»Ne,« suho odgovori zagrizeni koroški nacist in vojni zločinec Rainer.

Obtoženi je nato potrdil, da je tržaški župan Panini ustanovil Guardio civico na njegovo povelje in v sporazumu z Globočnikom, da je Gestapo sodeloval z talijansko specialno policijo in da se je o vseh zločinskih ukrepih v Slovenskem Primorju posvetoval z Wolseggerjem in Rogalskim, svojima zločinskima sodelavcema v Trstu.

RAINER JE NACISTIČNO OBLAST NA KOROŠKEM IZROČIL PISCHU

Zatem je obtoženi Rainer pripovedoval podrobnosti o Anschlussu. Izjavil je, **da so vsi Avstrijci, ki so v celoti simpatizirali z nacionalsocialisti, tedaj šli na ceste in z navdušenjem pozdravljali nemško vojsko, ki je vkorakala v Avstrijo.** Obtoženi je takrat vodil pogajanja za

Slovenski izdajalec gestapovec Müller

sestavo nacistične avstrijske vlade in potem organiziral nacistično oblast na Dunaju in po vsej Avstriji. Izjavil je, da so **Avstrijci na Koroškem spontano izvršili prenos oblasti na nacistično stranko.**

Nadalje je pripovedoval, da je Himmler že več mesecev pred koncem vojne bil od šefa urada VI. Schelenberga opozorjen, da bi bilo dobro, če bi vzpostavil zvezo z Anglijo. Schelenberg je Himmlerju izjavil, da »ima Himmler pri Angležih vse šanse, ker je znan kot človek železne roke, ki bi edini lahko preprečil kaos in boljševiziranje Evrope«. Kakor je obtoženi slišal v Nürnbergu, je Himmler izdal tudi prepoved o nadaljnjem ubijanju Židov.

Obtoženi je povedal, da je poleg akcije kardinala Schusterja za zvezo z An-

Bivši šef gestapa v Litiji Gerlach

gleži, ki jo je podvzel obergrupenführer Wolf, bila še druga zvezna linija, ki je šla od znanih višjih zastopnikov ameriške in angleške obveščevalne službe in ki je v Salzburgu šla do zveze z Glaise-Horstenauom, Kaltenbrunnerjem in knezoškofom Rohracherjem. **Šlo je za izvršitev načrta o ustanovitvi velike Avstrije, ki bi ji bila priključena južna Tirolska in vse pokrajine bivše monarhije, tudi Slovenija, Hrvatska in Madžarska. Za tem načrtom je v prvi vrsti stal Vatikan.** Kaltenbrunner bi kot mož reda moral pri teh načrtih skrbeti, da se ne bodo udejstvovale skupine »Wehrwolfa«, Glaise-Horstenau pa naj bi postal notranji minister. Hofer, ki je bil nacistični gauleiter, je pred koncem vojne iz tirolskih nacistov organiziral »zvezo tirolskih strelcev«, ki naj bi pomagali pri **ustanovitvi velike Tirolske v okviru velike Avstrije.**

Na koncu je obtoženi Rainer opisal, kako se je pred porazom nacistične Nemčije **pogajal za sestavo »demokratične« deželne vlade na Koroškem. Potrdil je, da je odobril predlagano listo na čelu s Pischem, kateremu je potem izročil svojo nacistično oblast.**

Vojaški tožilec je potem vprašal obtoženega Vogta, kake zveze je Jovanović, bivši jugoslovanski policijski ataše pri Gestapu v Berlinu, imel z jugoslovansko emigracijo v Parizu. Obtoženi Vogt je izjavil, da gre za zveze s podkupljenimi posamezniki, ki naj bi špijonirai za jugoslovanskimi levičarskimi emigranti.

Predsednik: »Obtoženi Vogt, ali ste poslušali zaslišavanje obtoženega Rainerja v zvezi z zločini, ki so se vršili v Trstu?« Ali mislite, da drži njegova izjava, da kot vrhovni komisar za te zločine ni vedel?«

Vogt: »Ne. Iz mojega policijskega delovanja, ki sega zelo daleč nazaj, vem, da je moral biti vrhovni politični šef o vseh merah predhodno informiran in da je o vsem moral dati svoj pristanek.«

Pom. tož.: »Povejte nam še o vlogi Blumea?«

Vogt: »Blume je prišel kot personalni šef od državnega varnostnega urada na Bled kot BdS. On je bil inspirator za vse ukrepe, ki so se izvršili.«

Sodišče je nato prešlo na dokazovalno postopanje in začelo zasliševati priče iz vseh delov Slovenije, ki so bili očividci, ali pa so na lastnem telesu občutili vsa nacistična zverstva ter po golem naključju ostali živi.

Priče so opisale nacistična zverstva ter potrdile zločine vseh obtožencev

Priča **Kotlovšek Marija** iz Kranja je pripovedovala, kako so jo aretirali gestapovci in jo tako strahovito pretepli, da je obležala v krvi. Hochsteiner, ki je bil takratni Kreisleiter, je njeni sestri rekel, da »simulira in da ji nič ni«. Potem so jo odpeljali v Begunje. Leta 1945 je Hochsteiner nekega mladega fanta iz Naklega dal obesiti ravno pred njihovo hišo. Na koncu je priča o imenu tisočev nedolžnih, ki so bili v Begunjah mučeni, zahtevala, da se Hochsteinerja pravično kaznuje.

Priča **Peraič Minka** od Sv. Ane pri Tržiču je bila z osmimi tovariši l. 1942 ujeta kot partizanka, katere so potem SS-ovci zverinsko mučili in odgnali v Begunje. »V Begunjah so se mi vse rane ognojile in ker na nekaterih mestih nisem bila pretepena, se mi je tudi tam odprla koža in je iz teh ran pričel teči gnoj. Nekega tovariša, s katerim sva bila skupaj ujeta, so tako mučili, da je imel v vsej roki zdrobljene kosti. Neka tovarišica iz Kamnika pa mi je pripovedovala, da so jo tako hudo pretepali, da je imela na zadnjici tolikšno rano, da bi lahko položila vanjo celo pest. To sem videla na lastne oči. Od tega je tudi umrla.«

Predsednik: »Ali veste, kakšna je bila usoda ostalih tovarišev, ki so bili z vami ujeti?«

Priča: »Največ jih je pomrlo po nemških taboriščih, ker so bili poslani v najhujša taborišča.«

Predsednik: »Ali je kateri od prisotnih obtožencev bil na kaki reviziji v Begunjah?«

Priča: »Rainer. Prišel je v sobo in pozval predse partizane ter nas psoval z banditi.«

Predsednik: »Ali veste še kaj povedati?«

Priča: »Povedala bi še o gestapovcih, kako so ljudi pretepali in mučili. Dostikrat je bilo tako, da so pri zaslišavanjih tako hudo pretepali, da so jih nosili v celice na nosilih. Pretepali so jih do nezavesti in do poškodb. Vodja taborišča je večkrat ustrelil kakega aretiranca v samotni celici, večkrat pa je tudi kdo umrl od bolečin in pretepanja. Ko je moje zaslišavanje poteklo, so mi dejali, naj se odločim, da grem v javno hišo v Nemčijo, ali pa me usmrte. Zgodilo se ni ne eno ne drugo, ker sem iz taborišča pobegnila.«

Priča **Tratnik Janez** iz Kovorja pri Tržiču je opisal, kako so Nemci leta 1941 izselili iz njegove vasi tri družine, leta 1942 ustrelili šest domačinov, ponovno izselili štiri družine, jih odpeljali najprej v Begunje, nato pa v Dachau. Ustrelili so tudi deset talcev, ki so jih pripeljali iz Begunj, hkrati pa požgali eno domačijo. Leta 1944 so pripeljali v vas 30 talcev iz Ljubljane in jih tam ustrelili.

Priča **Šenk Miha** iz Kokre je pripovedoval, kako so Nemci leta 1942 pri njih aretirali 14 domačinov in nekega tujca in jih potem po tri in tri streljali v neki drvarnici. Streljali so jih v tilnik, na katerem so morali držati roke. Ko so vse postrelili, so nanje nanesli drva in jih zažgali. Priči, ki je bil samo ranjen, pa je tedaj uspelo pobegniti.

Naslednja priča **Bree Marija** iz Zg. Pesnice je povedala, kako so Nemci v njihovi vasi leta 1942 postrelili 7 talcev.

Priča **Kovačič Ivan iz Kamnika** se spominja za 6 ustreljenih talcev v Begunjah, nasproti njegove hiše jih je bilo obešenih osem. Spominja se primera, ko so Nemci pobrali v Črni 51 ljudi in vse postrelili. Od skupine Kamničanov, s katerimi je bil v Begunjah, jih je bilo 15 ustreljenih.

»KAZNUJTE JIH NAJSTROŽJE, KER SO NAM NAPRAVILI TOLIKO GORJA«

Priča **Marjeta Grole** iz Gradišča je sodišču živo prikazala divjanje nacističnih čet, ko so 8. junija 1942 požgali njihovo vas, 12 moških pometali v ogenj, vse ostale vaščane pa odvedli v koncentracijsko taborišče.

Priča **Osolnik Julijana** iz Hrastnika pri Moravčah pripoveduje prav tako grozen dogodek iz svoje vasi: »Ko se je začelo daniti, smo pogledali skozi okno in videli, da so Nemci vas zastražili. Ko smo ob šestih odprli vrata, so se Nemci kar vsuli v hišo. Začeli so nas pehati, da se moramo hitro napraviti in vprašali, kje imam brate. Oba brata so odvedli, nam pa so rekli, da se moramo v pol ure odpraviti, da bomo izseljeni. Brata in še sedem moških iz vasi so odpeljali na pod, kjer je bilo dosti sena. Sosedov oče je bil star 83 let, pa je moral tudi

Kuss je vodil poizkus mobilizacije v Kranju

tja. Nam niso pustili vzeti ničesar s seboj, morali smo iti pod isti kozolec, kjer so bili moški na podu. Bili so zvezani in so morali stati s hrbti obrnjeni drug proti drugemu. **Potem so jih žive zažgali.** Nas so naložili na avto in odpeljali v Nemčijo.« Svoje pričevanje je končala z besedami: **»V imenu vse vasi prosim, da jih najstrožje kaznujete, ker so nam toliko gorja napravili.«**

Bivši »politični komisar« v Škofji Loki Hradetzky, ki je s silo hotel germanizirati »svoj« okraj

Priča **Per Jože** iz Korena pripoveduje o požigu svoje vasi, ki so jo dne 12. 6. 1942 Nemci obkolili in izropali. Spet so prišli 8. julija in vas požgali. **Sam sem videl ostanke sosedov, ki so bili zažgani. Zgorelo je 16 sosedov, med njimi tudi njegova teta, ki je bila stara 90 let.** Pozneje so Nemci požgali tudi Savinjo peč, Pirševo in Zlato polje. V **Savinji peči je sam videl devet požganih ljudi, ki so bili zvezani z žico.**

Škrlj Radoslav iz Ilirske Bistrice v Slovenskem Primorju pravi, da so Nemci izvršili od polovice aprila do konca maja 1944 v njihovem okraju največja zločinstva. 12. aprila pa so napadli vas Preložе vojaki, ki so imeli značke planincev. Pri napadu so pripeljali s seboj neko partizansko bolničarko, ki so jo kmalu nato ubili. Po osvoboditvi je bila izkopana in je bilo ugotovljeno, da je bila ubita z nekim orodjem. Prve dni maja 1944 so izvršili v Ilirski Bistrici in okolici masovne aretacije. Nekatere od aretirancev so izpustili, druge, največ ženske, pa so mučili v zaporih in vršili

Ker ni uspel proti partizanom, se je Neubert znašal nad civilnim prebivalstvom na Primorskem, Gorenjskem in Štajerskem

nad njimi nasilja. Ženske so tudi obolele in bolne pošiljali v internacijo v Nemčijo. Nekatere aretirance so tudi ustrelili. 3. ali 4. maja so Nemci požgali vas Sušak. Dan ali dva pozneje so požgali vas Kuteževo in Pograje. V Pograjah so aretirali 124 oseb. V bližnji vasi Zaliče so istega dne aretirali 80 oseb in jih odpeljali v internacijo. Od teh ljudi se ni nihče vrnil. 15. maja so napadli vas Tominje. Tu so jim priskočili na pomoč SS oddelki lovcev in fašisti iz Trsta. Vas so do tal požgali, **v goreče hiše pa metali starce, otroke in ženske. Takrat je bilo zažganih 34 ljudi.** 18. maja so napadli vas Pregarje in jo tudi požgali. Priča izpove, da je zvedel takrat, da je bil komandant enot, ki so vse to izvršile, obtoženi Christel.

Naslednja priča **Šuligoj Neža** iz Lokovca pri Čepovanu je postala vdova, ko so Nemci oktobra 1944 požgali njihovo vas in pobili mnogo vaščanov, med njimi tudi nekaj žensk.

Gabrijeli Stegal iz Orehka pri Postojni so Nemci obesili očeta v ulici Ghega v Trstu. O tem pripoveduje naslednje: »7. aprila 1944 so Nemci prišli v našo vas in nam odpeljali očeta. Najprej so ga mučili v vasi Grobišče skupaj s Francetom Benkom in Miroslavom Ženkom. Benka so obesili. Mojega očeta so pozneje odpeljali v grad Prestranek. Kmalu so tudi mamo, sestro in mene zaprli v ta grad. Očeta so dnevno zasliševali tudi po šestkrat. Čez nekaj dni so ga odpeljali v Trst in ga obesili v ulici Ghega. Tudi tovariša Ženka so tam obesili in še tri druge vaščane, med njimi 16 letnega fanta.«

Pretresljiva je tudi zgodba priče **Lej Milke**, ki pripoveduje, kako so Nemci požgali vasi Šmihel, Gorenje, Strane in Brda. V njeni rojstni vasi Šmihel pod Nanosom **so pobili dva starčka, enega starega 60 let, drugega pa 80 let.**

Priči **Jožica Ugonšek** in **Anton Pikovec** pripovedujeta o požigu Solčave. Tovarišica Ugonšek pove, da so Solčavo požgale nemške čete, ki so prišle iz Boroveli, Cerovca in Železne Kaple. Anton Pikovec pa je potem, ko je opisal mnoga divjanja Nemcev v svoji vasi, izročil sodišču sliko požgane Solčave in resolucijo njenih prebivalcev. V resoluciji, ki jo je prebral predsednik sodišča, pravijo Solčavani med drugim:

»Vojaškemu sodišču IV. armade — Ljubljana.

Z velikim zanimanjem in zadoščenjem spremljamo prebivalci Solčave razpravo proti vojnemu zločincu dr. Rainerju in soobtoženim. Zahtevamo za vse, ki so si zadali nalogo, uničiti slovenski narod z vsemi sredstvi, in še posebej za komandante tistih enot, ki so požgale in uničile našo ljubljeno rodno vas Solčavo, najstrožjo kazen. — Smrt fašizmu, svoboda narodu! — Solčavani.«

Vojaškemu sodišču se je prijavila še vrsta prič iz raznih krajev Primorske, Gorenjske in Štajerske, kjer so besnele

Nadaljevanje na 5. strani.

Dokazno postopanje zaključeno

Nadaljevanje s 4. strani.

podivjane nemške tolpe po navodilih in poveljih obtožencev. Ker pa je krivda prisotnih obtožencev že dovolj utemeljena in dokazana, je sodišče odklonilo ostale priče in se zahvalilo za njihovo sodelovanje.

Po krajšem odmoru je sodišče nadaljevalo s čitanjem dokaznega materiala in prebralo izjave mnogih prič iz vse Slovenije o požigih vasi, o streljanju talcev, o mučenju, pretepanju itd. Vse te izpovedi so napravile na poslušalce v dvorani globok vtis. Obtoženci, katerim je tolmač sproti prevajal glavno vsebino pričevanj, so nemo gledali predse ali v tla.

Sodišče je pregledalo tudi vrsto originalnih lepakov, ki so jih Nemci izdajali ob streljanju talcev. Predsednik sodišča pokaže posamezne letake tudi obtožencem, ki se večinoma »ne spomnijo«, da bi kdaj kaj takega videli. Celo propagandnih letakov, s katerimi so zasipali naše kraje, se Rainer »ne spomni«. Nazadnje pregleda sodišče razne dokumentarne fotografije o streljanju talcev pod Storžičem, v Št. Vidu, Kranju, o sežiganju živih ljudi v nemških taboriščih itd.

S tem je predsednik zaključil dokazno postopanje in se bo razprava nadaljevala jutri ob 7 zjutraj z govorom vojaškega tožilca, govori branilcev in zaključnimi besedami obtožencev.

Kakor po vsej Sloveniji, so nemški krvniki izbirali svoje žrtve tudi v Trstu in jih obešali

Demokratična armada ima iniciativo v vsej Grčiji

London, 16. julija (Tanjug). Po poročilih iz Grčije se boji med demokratično armado in silami monarhofašistične vlade nadaljujejo z nezmanjšano srditostjo. Iz poročil monarhofašističnih listov in kratkih obvestil vojaških oblasti je mogoče sklepati, **da ima demokratična armada pobudo v svojih rokah v vsej državi.**

Poročajo, da je oddelek demokratične armade, močan 800 ljudi, izvršil napad s težkim orožjem na mestece Anaporea v Severni Grčiji ter ga zasedel po večurnih bojih.

V bojih na planini Gramos sodeluje vladno letalstvo in gorsko topništvo. Boji so prav tako v teku pri Sarandadoresu. Demokratična armada povzroča stalno vladnim četam izgube s spretno partizansko taktiko. Monarhofašistični oddelki zadevajo na partizane tam, kjer jih najmanj pričakujejo. Po dosedanjem razvoju bojev je jasno, da so zaman poizkusi monarhofašističnega poveljstva, da bi demokratično armado potisnilo z vzhodnih obronkov Gramosa proti zapadnim planinskim robovom in da bi jo razcepilo na dva dela.

Na področju Sereza so oddelki demokratične armade uničili železniško postajo Dimitri Filide, razdejali železniško postajo Mlimini ter zasedli vas Anastasijo. Zaradi represalij so monarhofašistične oblasti izgnale kmete iz okoliških vasi, ker so podpirali demokratično armado.

Kakor poroča »Rizospastis«, je oddelek demokratične armade pod poveljstvom učitelja Eleftiriadesa osvobodil vas Vasilisa v Trakiji, kjer je priredil velik miting, nakar se mu je priključilo 20 kmetov.

Siloviti boji so tudi v Srednji Grčiji. Oddelek demokratične armade 300 ljudi je izvršil pod poveljstvom Paleologosa, Fendarosa in Harondisa silovit napad na vladne sile v vasi Sv. Jurij ter jo zasedel.

Po poročilih s Peloponeza se tudi tam nadaljujejo boji, ki so zlasti ostri na Parnonu in Tajgetu.

Amerika namerava graditi v Grčiji vojaške baze

Pariz, 16. jul. (Tass). Dopisnik »Pravde« piše med drugim:

V tukajšnjih novinarskih krogih trdijo, **da politični zastopnik ZDA v Atenah izdeluje skupaj z grško vlado in generalnim štabom načrt za ameriško vojaško intervencijo v Grčiji.** Ker se boji, da bi odkrito pošiljanje ameriških čet v Grčijo povzročilo nezadovoljstvo med demokratičnimi krogi ZDA, je ameriška vojaška misija v Atenah predlagala, naj bi prišle ameriške čete v Grčijo pod krinko prostovoljnih oddelkov, ki bi bili baje formirani iz Grkov, živečih v ZDA.

Trdijo tudi, da nekateri členi ameriškega sporazuma o pomoči Grčiji še niso objavljeni. Po teh členih naj bi Grčija odstopila ZDA del svojega ozemlja za ameriške vojaške in pomorske baze. Zato vztrajajo ameriški zastopniki na tem, da bi Grčija izročila ZDA otok Mitilene, na katerem nameravajo zgraditi pomorsko bazo, ki bi kontrolirala izhod iz Dardanel, obenem pa naj bi jim dali na razpolago ozemlje v Makedoniji in Tesaliji za letalske baze.

Albanski demanti

Tirana, 16. julija (ATS) Te dni so Reuter, United Press, AFP in nekateri britanski reakcionarni listi širili v tendencioznem namenu komentarje o poročilu grške monarhofašistične vlade, po katerem naj bi se oboroženi Albanci udeležili bojev v mestu Konici med oboroženimi silami demokratične armade in vladnih čet. To mesto naj bi bila baje napadla mednarodna brigada, ki je prišla z albanskega ozemlja.

ATS poroča, da so te vesti, ki so prav tako bedaste kot smešne, brez vsake podlage in da niso z albanskega ozemlja nikake oborožene sile stopile na grško ozemlje.

Grške provokacije na albanski meji se nadaljujejo

Tirana, 16. julija. (ATS) Samo na dan 11. julija je prišlo do treh novih izzivanj iz zraka in z morja, ki so bila delo grških monarhofašistov in so bila naperjena proti LR Albaniji. Okrog 10. ure je priletelo iznad grškega ozemlja grško lovsko letalo, se pojavilo na albanskem nebu in letelo iz smeri obmejne straž-nice na Peratu v sektorju Leskovi proti Permetu. Letalo je dvakrat preletelo Permet, nato pa se vrnilo v Grčijo. Letelo je približno 600 m visoko.

Pol ure pozneje je priplul grški motorni čoln s Krfa v albanske teritorialne vode v smeri proti Sarandi. Približal se je na približno 150 m obali pri Kašmilu. 45 minut je križaril ob obali, nato pa se je vrnil proti Krfu.

Istega dne je priletelo okrog 11. ure trimotorno letalo z grškimi znaki od Zapala, se pojavilo na nebu nad Sarando in odletelo proti grškemu ozemlju. Mejo je preletelo na sektorju med 64. in 65. obmejnim kamnom. Letalo je letelo kakih 2000 m visoko.

Dopisi „Ljudski pravici"

Poljedelski delavci in viničarji, pišite nam o svojem delu in o težavah, s katerimi se borite! Poročajte nam, ali in kako se izpolnjujejo določbe zakona v vaših delovnih razmerjih! Postanite naši dopisniki!

Kaj dela krajevni ljudski odbor Rimske Toplice?

Delavec Jože K., ki je bil na letnem dopustu v znanem letovišču Rimskih toplicah, je poslal »Ljudski pravici« dopis, v katerem opisuje nepravilnosti, ki jih je opazil v tem kraju. V dopisu navaja med drugim:

»Poleg lepote narave, ki sem jo tukaj užival, sem nehote postal pozoren tudi na naslednje:

Večkrat sem se ustavil v gostilni v bližini železniške postaje, o kateri mi je nekdo od domačinov dejal, da je last tamkajšnjega KLO. Tega namreč kot tujec v tem kraju nisem mogel sam ugotoviti, ker pred vhodom še vedno visi deska z imenom prejšnjega lastnika, poleg nje pa še druga z napisom, da je v isti hiši nabavno-prodajna zadruga. Konec koncev pa sem ugotovil, čeprav tudi to ni nikjer označeno, da se nahaja v tej hiši tudi pisarna KLO in dvorana za mladinske sestanke. Ker je stavba v zelo slabem stanju — kadar dežuje streha na veliko propušča — se mi je čudno zdelo, da KLO, čigar last je stavba že pol leta, ne poskrbi za popravilo. Kmalu sem zvedel, da je KLO Rimske toplice sicer dobil od OILO Celje-okolica 30.000 dinarjev kredita za popravilo stavbe. Ne vem iz kakšnih razlogov pa doslej še niso popravili stavbe, pač pa so napravili sa velik nov park pred stavbo. To se pravi: posadili so razne rožice in 5 smrekic, ki se sedaj suše, in to naj bi bil park, ki ni tako nujno potreben, ker so v Rimskih toplicah že itak veliki parki.

Pri Stari pošti se nahaja mizarska delavnica, ki pa ni v obratu. Invalidi so baje zaprosili na okraju za njo, vendar še vedno stoji neuporabljena. Stroji pa se kvarijo in rjave.

Udeležil sem se tudi zbora volivcev v Rimskih toplicah, ker sem slučajno opazil vabilo nabito na kostanju pred zgoraj omenjeno gostilno, in sicer tako nabito, da se s ceste ni opazilo, pač pa le, če si se vračal iz gostilne. Od 500 volivcev, kolikor jih ima KLO, se je zborovanja udeležilo le 45. Tovariš z okraja je podal daljši referat o načrtnem gospodarstvu v petletki, kateremu pa ni sledila nobena debata. Oglasil se je samo še neki kmet, ki se je pritoževal, da so cene pitanim volom prenizke, ker ima gotovo sam kaj takega na prodaj. S tem pa je bil dnevni red izčrpan in zbor volivcev končan.

J. K.

•

LJUBLJANA (RAJON ŠIŠKA-BEŽIGRAD). Rajonski odbor RKS je organiziral dve kulturni prireditvi, katerih čisti dobiček, 13.264 din, je podaril graditeljem Mladinske proge. F. J.

•

LAŠKO. Dne 3. t. m. je prispelo 91 ljubljanskih otrok v počitniško kolonijo, dva dni pozneje pa še 14. Podnevi hodijo na sprehode po slikoviti okolici in se kopljejo v Savinji, zvečer pa se med drugim učenjem pripravljajo tudi že na kulturno prireditev. Članice AFŽ so že spomladi za potrebe kolonije posadile poseben vrt z zelenjavo, tako da je otrokom sedaj ne manjka. N. N.

POLOŽAJ V AVSTRIJI

Sovjetsko vrhovno povelistvo

ne priznava avstrijsko-ameriške pogodbe

ki daje Ameriki kontrolo nad avstrijskim gospodarstvom

Dunaj, 16. julija (Tanjug). Visoki komisar SZ v Avstriji generalni polkovnik Kurasov je poslal avstrijskemu kanclerju Leopoldu Figlu pismo glede pogodbe o ameriški pomoči Avstriji podpisani 25. junija.

V pismu je rečeno, da so pogoji tega sporazuma in obveznosti avstrijske vlade v nasprotju z moskovsko deklaracijo o Avstriji iz leta 1943 ter z načeli nove pogodbe o kontroli in z drugimi sklepi zaveznikov v Avstriji.

Dejstvo, da je ena izmed okupatorskih sil dobila neomejeno pravico kontrole nad vsem avstrijskim gospodarstvom, je grožnja, naperjena proti neodvisnosti avstrijske države. Cela vrsta pogojev omenjene pogodbe spravlja Avstrijsko republiko v zelo odvisen položaj.

Sovjetsko vrhovno poveljstvo pripisuje velik pomen pomoči avstrijskemu narodu in avstrijskemu narodnemu gospodarstvu, obenem pa je mnenja, da morajo s tako pomočjo v celoti in neposredno razpolagati avstrijska vlada in njena lokalna oblastva.

General Kurasov opozarja, na dejstvo, ad sovj. vrhovno poveljstvo v Avstriji ne more priznati za pravomočne tiste pogoje v avstrijsko-ameriški pogodbi, ki niso v skladu z moskovsko deklaracijo in s sklepi zavezniških sil o obnovitvi avstrijske neodvisnosti. Zato sovjetsko poveljstvo ne bo smatralo, da je vezano na te pogoje.

Delovno ljudstvo zahteva spremembo avstrijske gospodarske politike

Dunaj, 16. julija. (Tass). Zahteva po temeljiti spremembi vladne gospodarske politike, **ki jo je postavila KP Avstrije,** dobiva vedno bolj podporo množičnih organizacij delovnih ljudi. Plenum zbornice avstrijskih delavcev in uslužbencev, (zbornica predstavlja široke nižje organizacije delovnih ljudi) je soglasno sprejel resolucijo, ki zahteva **takojšnjo nacionalizacijo in uvedbo načrtnega razdeljevanja celokupnega blaga itd.**

Komisija za pogodbo z Avstrijo zopet pričela z delom

Dunaj, 16. julija. (Tanjug). Delo komisije za izdelavo avstrijske pogodbe, ki se sedaj bavi z vprašanjem petrolejskih izvorov, je bilo v zadnjih dneh prekinjeno, ker je sovjetski delegat Novikov zahteval prekinitev razpravljanja, da bi sovjetska delegacija lahko proučila dokumente, ki so jih predložile ostale delegacije.

Sovjetski delegat je tedaj sporočil, da je pripravljen nadaljevati razpravo o petrolejskih izvorih. Če bo komisija delala brez prekinitve, bo razprava o petrolejskih izvorih verjetno končana do konca tedna. Prihodnji teden bo komisija razpravljala o podonavski paroplovni družbi.

Britanski delegat Rendell je prejšnji četrtek odpotoval v London zaradi predložitve poročila angleškemu zunanjemu ministrstvu o delovanju komisije.

Aretacija izdajalskih voditeljev nacional-caranistične stranke v Rumuniji

Bukarešta, 16. jul. (Tanjug.) Ministrstvo za notranje zadeve je danes objavilo naslednje uradno obvestilo:

Prežeti s sovraštvom proti demokratičnemu režimu, pripravljajoč njegovo odstranitev in zapleteni v kriminalno akcijo nekih protiljudsko razpoloženih elementov, boječ se odgovornosti pred sodiščem in ljudskim besom zaradi nezakonitih postopkov, ki so jih storili, je več voditeljev nacional-caranistične stranke v izvrševanju direktnih navodil Julia Maniua 14. julija 1947 skušalo pobegniti v neko tujo državo, pri čemer so prej podkupili pilote romunskega vojnega letalstva.

14. julija ob 7 so organi državne varnosti na letališču Kamadau, 46 km od Bukarešte, aretirali naslednje voditelje nacional-caranistične stranke in njihove soudeležence v trenutku, ko so hoteli stopiti v letalo: Jona Mihelacea, podpredsednika nacional-caranistične stranke, Nikolo Panescua, generalnega sekretarja nacional-caranistične stranke. Iilijo Lazarja, člana stalne parlamentarne delegacije nacional-caranistične stranke, Nikolaja Karandina, ravnatelja glasila nacional-caranistične stranke Dreptatea ter njegovo ženo Lili Karandino. Heleno Penescu, Konstantina Gafenca, ravnatelja Georga Popescua, inž. Dumitru Borcia, Romulosa Lustiga, letalca, Georga Trena, letalca, Aurela Popa, šoferja, in Petra Rusa, šoferja. Preiskava se nadaljuje.

Z VSEGA SVETA

Anketna komisija OZN za Palestino je pozvala države Arabske lige, naj predlože svoja mnenja v zvezi s palestinskim vprašanjem. Štiri države — Egipt, Irak, Transjordanija in Libanon so poziv sprejele. Odgovor pričakujejo od Jemena, Saudske Arabije in Sirije. (Reuter)

V Lahorj se nadaljujejo nemiri. Policija je streljala v množico. Bengalska vlada je objavila komunike v katerem je rečeno, da je bilo radi nemirov v Kalkuti več ranjenih trije pa ubiti. (Tass)

Vremenska napoved za četrtek 17. julija: Jasno in vroče. Proti večeru nagnjenje k nevihtam.

Mariborsko gledališče v sezoni 1946–47

Delovni kolektiv Drame in Opere Narodnega gledališča v Mariboru, ki zajema v okviru sindikalne podružnice 205 članov, je 7. julija uspešno zaključil gledališko sezono 1946—47.

Drama je uprizorila: Cankarjevo »Pohujšanje v dolini Šentflorjanski« v režiji F. Žižka, Potrčevo »Kreflovo kmetijo« v režiji M. Skrbinška, H. Wuolijoki »Žene na Niskavuoriju« v režiji L. Štandekerja, Žižkovo »Miklovo Zalo« v režiji avtorja samega, Ostrovskega »Gozd« v režiji M. Skrbinška, Gorinškovo mladinsko glasbeno pravljivo »Rdečo kapico« v režiji avtorja samega, T. Gabbejeve »Mesto mojstrov« v režiji J. Babiča, Nušičevo komedijo »Dr« v režiji E. Verdonika, Billa-Belocerkovskega »Življenje kliče« v režiji L. Štandekerja, Molièrovo komedijo »Skopuh« v režiji J. Babiča in komedijo B. Shawa »Izkoriščevalci« v režiji L. Štandekerja.

Iz prejšnje sezone je ponovila: Katajevih »Milijon težav« v režiji E. Verdonika, Molièrovo komedijo »Tartuffe« v režiji J. Babiča, Gogoljevo »Ženitev« v režiji L. Štandekerja in Mac'Neillovo dramo »Strast pod bresti« (gostovanje v Ljubljani) v režiji F. Žižka.

Gostovala je v Ljubljani, Celju, Mežici in Studencih. Skupno je odigrala 186 predstav.

Opera je uprizorila Puccinijevo opero »Madame Butterfly« v režiji C. Debevca, Blodkovo »V vodnjaku« in »Baletni večer« v režiji S. Ribiča in koreografiji M. Remškarjeve, Gounodjevo opero »Fausta« v režiji C. Debevca, Verdijevo »Trubadur« v režiji C. Debevca in Puccinijevo »Tosco« v režiji S. Ribiča. Iz prejšnje sezone je ponovila Smetanovo »Prodano nevesto« in Verdijevo »Traviato« v režiji S. Ribiča in delno novi zasedbi.

Gostovala je s »Prodano nevesto« v Rušah, z »Večerom opernih arij, duetov in baleta« v Ptuju, Guštanju, Mežici, Topolščici, Šoštanju, Dobrni in v Slatini-Radencih. Skupno je odigrala 80 predstav (brez gostovanj).

Dirigirala sta tov. Anton Neffat in Heribert Svetel.

V Operi so gostovali pevci iz tujine: Arta Florescu, Marija Budikova, Tanja Cokova, Ernst Haken, Miša Popov in domači pevci: Heybalova, Španova, Igličeva, Martinisova, Janko, Lupša, Orel in Korošec.

Kot inscenatorji so delovali v tej sezoni pri dramskih in opernih predstavah: Vlado Rijavec, Jože Ipavic, Maks Kavčič in Jože Sikyta.

Skupno si je ogledalo predstave mariborske Drame in Opere 109.000 obiskovalcev.

Produkcija posameznih članov Drame, opernega zbora in orkestra znaša 100—150 predstav v sezoni, posamezniki pa še presegajo ta okvir.

Repertoarni politiki je uspelo privabiti v gledališče široke ljudske množice. Predstavo »Miklove Zalo«, ki jo je uprizorila 48 krat, si je ogledalo 27.000 obiskovalcev. Tudi operne predstave so bile letos bolje obiskovane. Veličastna je bila predstava »Prodane neveste« na Mariborskem otoku za podjetji »Gradis« in »Desa«, ki gradita hidrocentralo. Med tisočglavo množico delavstva iz Prekmurja in Medjimurja so bili delavci, ki so prvič poslušali opero.

Narodno gledališče v Mariboru je uvedlo v tej sezoni poleg rednih abonmanov še mladinske abonmane, sindikalne predstave in predstave za okoliško prebivalstvo. Najneposrednejši in najbolj iskren odnos do gledališča so pokazali mladinski abonmani, iz katerih se bo razvila najaktivnejša in tudi najbolj kritična publika.

Izven ustanove je Narodno gledališče v Mariboru v prvi vrsti polagalo važnost na stike z okrožnimi in okrajnimi gledališkimi skupinami. Izvedlo je izmenično gostovanje s Celjskim ljudskim gledališčem in ustanovilo gledališka tečaja v Guštanju in Slovenski Bistrici. Delo je bilo intenzivno in načrtno. Tečajniki so se seznanili: z nastankom in razvojem igre, z odrsko tehniko, z režijo, z delom z igralci, s tehniko posameznih vlog, s koncentracijo, z mimiko, z zunanjim in notranjim odnosom do odra, z gledališko zgodovino, z odrskim jezikom, z dialektom na odru, s tekstom igre, s književnim jezikom, z logičnim akcentom, z deklamacijo, s plesno umetnostjo in s šminkanjem.

Celoten pregled dela na tečajih je pokazal, da so bile pridobitve, ki so jih osvojili tečajniki, neprecenljive važnosti za bodoče delo na vasi. Udeleženci tečajev so sklenili tudi v domačih krajih prirediti tečaje, na katerih bodo seznanili igralce z vsem, kar so se na tečajih naučili.

Važno misijo opravlja Narodno gledališče z izposojanjem garderobe in kostumov sindikalnim in podeželskim gledališkim skupinam.

Ptujskemu gledališču sta pomagala z režijami in nasveti tov. Košak in Blaž, ruškemu tov. Mlakar, srednješolski govorni zbor mariborskih gimnazij je vežbal tov. Dolinar. Režijske napotke so dajali in pomagali pri predstavah: dramskim skupinam Glavne pošte tov. Verdonik, Na-Me tov. Blaž, invalidom tov. Presetnik.

Člani Narodnega gledališča: dramski in operni solisti, člani orkestra, opernega zbora in baleta so sodelovali pri mnogih proslavah, na literarnih večerih Društva slovenskih književnikov kot napovedovalci in recitatorji, v radio odajni postaji Maribor in drugod.

Na mladinski progi Šamac—Sarajevo so gostovale tri skupine. Prva je odšla baletna skupina, druga skupina opernih solistov, orkestrašov in dramskih solistov, ki so nastopali s programom v obliki mitinga. S 1. julijem je odšla na progo Drama z Gogoljevo »Ženitvijo«.

Članstvo sindikalne podružnice Narodnega gledališča v Mariboru je zbrano na svečanem plenarnem sestanku dne 26. maja 1947, ki je bil posvečen rojstnemu dnevu maršala Tita, sprejelo sledeče obveze v okviru petletnega načrta:

Dvigniti kvaliteto premier in posvetiti vso skrb dvigu umetniške ravni ansambla, dvigniti število posameznih predstav s pritegnitvijo in organiziranjem čim večjega števila sindikalnih predstav, načrtno organizirati gostovanja po okrajih v zimskem in letnem času in doseči lastna transportna sredstva, obnoviti gostovanja po obratih, gradiliščih v skupnem številu 5000 prostovoljnih ur do konca tega leta, osnovati igralsko šolo, iz katere bi črpali nove kadre, ki bi obenem sodelovali pri predstavah z množičnim ansamblom, osnovati strokovno gledališko knjižnico ter obenem zbirati material za bodoči gledališki muzej, organizirati gostovanje tujih gledaliških umetnikov in skupin, nuditi čim večjo pomoč ljudski prosveti, urediti higienske naprave v gledališču in delovnih prostorih, povečati ekspeditivnost poslovanja z dvigom delovne discipline in s konstruktivno kritiko vzgajati pravilen odnos do dela.

Te obveze predstavljajo okvir prispevka članov sindikalne podružnice Narodnega gledališča v Mariboru v letu 1947 k petletnemu načrtu. Del teh obvez je članstvo že izpolnilo. D. M.

FIZKULTURA

Dobri uspehi in masovna udeležba na fizkulturnem tednu tovarne Iskra v Kranju od 22. do 29. junija

Kolektiv tovarne »Iskra« je v prejšnjem mesecu organiziral in uspešno izvedel Fizkulturni teden, na katerega je povabil vse sindikalne organizacije. Te so se skoraj polnoštevilno odzvale že par tednov pred pričetkom, tako da so tehnične predpriprave potekale v najlepšem redu.

Dne 22. junija se je Teden fizkulture pričel na telovadišču SFD Udarnika s propagandno motorno vožnjo cca 40 vozačev in balkansko štafeto, ki je štela okrog 40 udeležencev:

Uspehi v posameznih panogah so naslednji:

V nogometnem tekmovanju je sodelovalo 6 aktivov, prvo mesto je dosegla tovarna »Iskra«, drugo pa Tekstilna šola iz Kranja.

Tekmovanja v tenisu se je udeležilo troje moštev, od katerih pa je izpadla gimnazija, torej sta se borile samo tovarna »Intex« in »Iskra«. Prvo mesto je zavzela tovarna »Intex«.

Tekmovanje v odbojki nam je nudilo zelo pestro sliko. Na igrišču FA Iskre se je zbralo 8 timov, katerih igra je bila na zadovoljivi višini. Od teh je prvo mesto dosegla Tekstilna šola, drugo tovarna »Iskra«, tretje pa tovarna »Tiskanina«.

Namizni tenis: Sodelovalo je troje moštev, in je v zadnjem kolu zmagala »Iskra« s 3:2 proti gimnaziji. Igre so bile zelo lepe in zanimive; mladina se je z velikim veseljem in elanom borila za prvenstvo v table-tenisu.

Šahovski brzo-turnir je nudil gledalcem zanimivo sliko, ko je sedelo v dvorani »Iskre« 6 moštev po 8 igralcev, ki so ob udarcu gonga izvajali poteze za svoje barve. Prvo mesto si je priborila tovarna »Tiskanina« z 27,5 točkami, drugo mesto pa je pripadlo tovarni »Iskra« z 24 točkami.

Plavalnega tekmovanja se je udeležilo troje aktivov, kjer je prvo mesto zavzela tovarna »Iskra«, drugo pa Tekstilna šola.

Balkanska štafeta je štela preko 30 tekačev, prvo mesto je zavzela Tekstilna šola, drugo pa tovarna »Iskra«.

Tekmovanje v lahki atletiki nam je nudilo pestro in živo sliko. Več kot 150 športnikov različnih aktivov, različnih barv, samih zagorelih delavcev in mladincev, mladink in fizkulturnikov vseh vrst in panog se je udeležilo tega množičnega tekmovanja. Vsak, kdor se je tega dne udeležil te borbe za prvo mesto v lahki atletiki, ni mogel ostati miren, ker je bilo res veselje pogledati te zdrave močne graditelje bodočnosti.

Prvo mesto v lahki atletiki si je pridobila Tekstilna šola, drugo pa tovarna »Iskra«.

Motorna vožnja Avto-moto kluba v svrho propagande Tedna fizkulture je svoj namen 100% dosegla. Pogled na vse te vozače različnih motorjev, po številu jih je bilo čez 40, je bil v resnici veličasten, ker se do sedaj v Kranju kaj takega še ni videlo. Niti prireditelji niso pričakovali take udeležbe motoristov, ter so bili sami zelo presenečeni.

V Tednu fizkulture, ki ga je organiziral kolektiv tovarne »Iskra« so bili doseženi prav dobri uspehi. Predvsem pa je uspelo prvič v Kranju zajeti široko množico delovnega ljudstva, ki je pokazala stvarne uspehe na fizkulturnem polju. Pokazali so se dobri športniki, ki so do sedaj stali v ozadju in so raje prepuščali prva in vodilna mesta raznim ljudem, ki nimajo drugega opravka, kot gojiti fizkulturo.

Prav v tem času se je osnovalo sindikalno društvo Udarnik, ki bo v kratkem zajelo vse fizkulturnike našega delavskega centra in ki bo znalo pravilno usmerjati namen fizkulturnega življenja naših delavcev, ustvarjalcev petletnega plana. Videti je že sedaj, da bo, posebno med mladino največ uspeha, kar je popolnoma razumljivo. Ni pa s tem rečeno, da je samo mladina tista, ki bo napredovala v fizkulturi, poudariti moramo, da je treba, da prav vsak delavec prične z intenzivnejšim delom na tem polju, na polju telesnega utrjevanja, ki bo nujno potrebno pri našem velikem načrtu, pri izpolnjevanju petletnega plana.

Interni lahkoatletski miting »Enotnosti«

Ljubljana, 12. julija.

Na Stadionu ob Tyrševi cesti je priredila »Enotnost« danes popoldne lahkoatletsko tekmovanje, na katerem so bili doseženi zaradi dežja le povprečni rezultati. V teku na 400 m je Oberšek postavil najboljši čas po osvoboditvi v Sloveniji in drugi najboljši čas v državi s časom 51,2. Tudi Müller je dosegel v metu diska dober rezultat z 38.48 m. Najboljši rezultati tekmovanja so naslednji:

Tek 100 m: 1. Rožman 12,0; 2. Olivieri 12,2; 3. Škerjanc 12,4. **Tek 60 m** (mladinke): 1. Orehek 8,6; 2. Berčič 8,8. **Tek 60 m** (mladinci): 1. Bednarik 8,0; 2. Vrhovec 9,0. **Tek 400 m:** 1. Oberšek 51,2 (najboljši čas po osvoboditvi v Sloveniji); 2. Olivieri 55,8. **Tek 800 m** (mladinci: 1. Škerjanc 2.16,0; 2. Koman 2:18,0. **Tek 800 m:** 1. Novak 2:02,0; 2. Srakar 2:07,4. **Skok v daljino** (moški): 1. Rožman 5.60 m; 2. Olivieri 5,11; 3. Vrhovec 4,24. **Skok v daljino** (ženske) 1. Orehek 4,01; 2. Berčič 3,92; 3. Judnič 3,77. **Skok v višino:** 1. Žgalin 160 cm; 2. Petrič 150; 3. Deu 145. Skakanje je prekinil dež, zato so bili doseženi rezultati nekoliko slabši. **Met diska:** 1. Müller 38,48 cm; 2. Oberšek 30.42 cm. 3. Serbec 26,48 m.

Reprezentanca železničarjev Jugoslavije je premagala železničarsko reprezentanco Italije s 4:0

Igra je bila zelo ostra in živahna. V prvem polčasu sta bili obe moštvi enakovredni. Šele v drugem polčasu se je pokazala premoč jugoslovanske reprezentance, ki je v zadnjih 15 minutah zabila štiri gole. Publika je navdušeno pozdravila zmago jugoslovanske reprezentance. V predtekmi je Rumunija premagala Avstrijo s 4:2 (2:1).

Železničar (Sarajevo) : Crvena zvezda (Beograd) 2:0 (1:0)

V soboto je bila odigrana v Sarajevu nogometna tekma za zvezno ligo med domačim »Železničarjem« in »Crveno zvezdo« iz Beograda. Zmagal je nepričakovano »Železničar« z rezultatom 2:0 (1:0). Gole sta zabila Domorodski in Matejevič.

FD »Crvena lokomotiva« FD »Enotnost«

V soboto dne 19. julija ob 18. uri bo na igrišču ob Tyrševi cesti prijateljsko srečanje med najboljšo slovensko enajstorico in drugim ligašem iz Zagreba. Po lepih uspehih, katere je doseglo domače moštvo v Sisku in Sušaku in z ozirom na visok nivo zagrebškega nogometa, lahko pričakujemo po dolgem času lepo tekmo.

Sprememba v streljanju za fizkulturni znak

Beograd, 14. julija. Tanjug. Zvezni center tekmovanja za fizkulturni znak je sklenil skrajšati razdaljo streljanja pri tekmovanju za znak. Dosedanja razdalja 200 m je bila prevelika, da bi mogli tekmovalci uspešno izpolnjevati norme. Razdaljo so skrajšali za 100 m, tako da ostane število zadetkov in način streljanja isti. Ta sklep velja samo do novembrskega roka za tekmovanje v letu 1947. Tekmovalci, ki so že dosegli normo v streljanju, ne bodo znova tekmovali, tisti pa, ki je niso dosegli, bodo tekmovali, kakor da doslej sploh še ne bi bili tekmovali.

Cestno prvenstvo avtomobilistov in motoristov LR Slovenije bo v nedeljo

Republiški odbor za avtomobilizem in motorizem bo priredil v nedeljo 27. julija 1947 velike avtomobilistične in motoristične cestne dirke s startom na Vidovdanski cesti na Taboru ob 9. uri.

Nastopili bodo najboljši vozači LR Slovenije, ki so se izkazali na številnih dosedanjih tekmah širom Slovenije.

Republiški odbor javlja vsem iniciativnim odborom avto-moto društev, da bo konferenca delegatov dne 26. t. m. ob 20. uri v Narodnem domu. Trening tekmovalcev bo v soboto 26. julija od 16—18 ure. (Podrobno poročilo sledi).

Državno prvenstvo v plavanju, waterpolu in skokih preloženo

Centralni odbor FISAJ-a, je sklenil, da se letošnje prvenstvo FLRJ v plavanju, skokih in waterpolu, ki bo moralo biti od 24. do 27. julija, preloži na dneve od 31. julija do 3. avgusta tudi v plavalnem bazenu Dinama na Šalati v Zagrebu.

Kratke vesti

Prva polfinalna tekma za pokal ZSSR med nogometnimi moštvi »Torpeda« iz Moskve in »Centralnega doma Sovjetske armade se je končala z zmago »Torpeda« z 1:0.

Centralni odbor Fizkulturne zveze Jugoslavije je preložil letošnje prvenstvo države v plavanju, waterpolu in skokih. Prvenstvo bo od 31. julija do 3. avgusta v Zagrebu na plavalnem stadionu Dinama na Šalati.

Plavalni odbor pri FISAJ-u je sklenil, da bo poslal na svetovni mladinski festival v Prago naslednje plavače: Miloslavića, Vidovića, Pelhama, dr. Defilipisa in Toneta Cerarja. Naši plavači odpotujejo v Prago 23. julija.

Pred nekoliko dnevi so bili demobilizirani igralci »Partizana« Glazer, Djurdjević in Janevski. Vsi trije so spadali med najboljše nogometaše »Partizana«, ki je zasluženo postal prvi nogometni prvak FLRJ v letu 1946-47.

Lahkoatletsko moštvo ČAP-a iz Pariza v postavi: Gouvin, Jean in Jacques Vernier, Hansanne je postavilo v štafeti 4 krat 800 metrov nov francoski rekord.

Radko Kacijan — napadalni igralec nogometnega moštva FD »Dinama« iz Zagreba je položil vse norme in dosegel zlati fizkulturni znak. Kacijan je prvi nogometaš iz zvezne lige, ki si je pridobil zlati fizkulturni znak.

* * *

ŠAH

Razpis polfinalnih turnirjev

Odbor za šah pri Centralnem odboru FISAJ-a je razpisal polfinalna turnirja za državno prvenstvo. Oba bosta imela po 21 udeležencev. Eden bo v Mariboru, drugi v Skoplju. Po razpisu se bosta začela istočasno in sicer 3. avgusta in bosta trajala do 27. avgusta. Prvih 6 zmagovalcev iz vsakega turnirja bo imelo pravico udeležbe na finalnem turnirju za državno prvenstvo. Udeležence, ki imajo za polfinalna turnirja pravico udeležbe, je FISAJ razporedil takole:

Za Maribor: Lešnik, Preinfalk, Puc, Gabrovšek, Šiška, Mišura, Rabar, Kalabar, Šubašič, Horvat, Simonović, Janošević, 1 amater iz Srbije, Tot, Kulžinski, 1 amater iz Vojvodine, inž. Boris Sikošek, kap. Marković, Milić, Gruber, R. Marković. Zadnji štirje bodo zastopali JA.

Za Skoplje: Bidev, inž. Poljakov, Kostić, Avirović, 1 amater iz Vojvodine, Popović, O. Nedeljković, Andrić, 2 amaterja iz Srbije, inž. M. Vidmar, inž. Tekavčič, M. Filipčič, inž. Kindij, Berić, Longer, Kozomara, A. Božić, M. Radojčić, Germek (JA), 1 amater iz Črne gore.

Rezerve za oba turnirja: 1. A. Udovčič, 2. Mlinar, 3. amater iz Srbije, 4. inž. Feuer (Bosna in Hercegovina).

Prijave je treba poslati Centralnemu odboru FISAJ-a do **22. t. m.**

Moštveno državno prvenstvo. Letošnje prvenstvo bodo igrala zmagovita moštva posameznih republik v zaključnem turnirju, ki bo v Zagrebu od 30. avgusta do 6. septembra. Na turnirju bo sodelovalo 6 moštvenih prvakov republik — vasko moštvo z 8 igralci — dalje moštvo JA in moštvo Vojvodine. Slovenijo bo zastopalo FD Krim po svojem zmagovitem aktivu Pošta.

Dvoboj Jugoslavija — Češkoslovaška. Od 30. avgusta do 3. septembra bo v Zagrebu dvoboj na 10 deskah med moštvom Češkoslovaške in moštvom Jugoslavije.

JOSIP MODIC — zlatar

Izdelovanje društvenih in klubskih znakov.

LJUBLJANA, Stari trg 21

Dražbeni oklic

Na prostovoljni javni dražbi bo prodana hiša št. 91 v Sp. Hudinji, to je nepremičnina vl. št. 753 k. o. Sp. Hudinja, spadajoča v zapuščino Kolenc Filipa in Alojzije v Celju z izklicno ceno 80.000.— din.

Kupnine delni znesek 40.000.— din bo plačati v gotovini pri dražbi, ostanek v dveh mesecih.

Nepremičnina je bremen prosta.

Dražba bo dne 20. avgusta 1947 ob 8. uri pri podpisanem sodišču, soba št. 49.

Celje, dne 4. julija 1947.

OKRAJNO SODIŠČE V CELJU

OKLIC

o razgrnitvi podatkov dosedanjih poizvedb zaradi morebitnih ugovorov zoper te podatke o preosnavljanju nove zemljiške knjige za k. o. Reber v sodnem okraju Novo mesto.

Od 7. avgusta do 21. avgusta 1947 bodo v Rebri pri Žužemberku h. štev. 3 vsak delavnik od 8. do 16. ure razgrnjeni in vsakomur na vpogled po dosedanjih poizvedbah ustrezajoče popravljeni posestni listi, seznami parcel in lastnikov, zemljiškoknjižna mapa in zapisniki o dosedanjih poizvedbah zaradi osnovanja nove zemljiške knjige za k. o. Reber.

Ob zgoraj navedenem času in poleg tega še **22. avg. 1947** se lahko vlagajo ugovori zoper pravilnost ali popolnost posestnih listov in to pismeno ali ustno na zapisnik pri sodnem odpslancu, ki bo ob tem času posloval na kraju razgrnitve v Rebri št. 3.

Če bodo podani taki ugovori, se bo istotam **22. avg. t. l.** o njih uvedlo nadaljnje poizvedbe, h katerim naj tudi brez posebnega vabila pridejo tega dne ob 8. uri osebe, ki so vložile ugovore.

V času razgrnitve in nadaljnih poizvedb se lahko pri sodnem odposlancu prijavljajo tudi **obremenilne pravice** (zastavne pravice, služnosti, prevžitki) v smislu odstavka 3. in 4. tuk. oklica z dne 27. 3. 1947, opr. št. Sp 29/47-2, ki je bil razglašen v prilogi Uradnega lista LRS v Ljubljani št. 14 z dne 29. 3. 1947 pod tek. št. 1983.

Okrajno sodišče v Novem mestu.

POZIV

Pozivamo vse upnike in dolžnike

da nam prijavijo najpozneje v enem mesecu od te objave svoje terjatve in dolgove, nastale pred nacionalizacijo, t. j. pred 5. decembrom 1946, podjetij:

Zakotnik Ivan, tesarski mojster, parna žaga — tovarna furnirja, Ljubljana, Parmova ul. 45, in

Kamnikar Alojz, stavbenik in tesarski mojster, Ljubljana, Šmartinska c. št. 55.

Prijave poslati na naslov: Splošno stavbno podjetje »obrat tesarstvo«, Parmova ul. 45, Ljubljana.

OBVESTICA

DNEVNE VESTI

V nedeljo proslavlja I. U. B. Toneta Tomšiča petletnico svojega obstoja. Vabimo vse borce in borke Tomšičeve brigade in XXIV. divizije, da se udeleže proslave 20. t. m.

Vsem koristnikom osebnih avtomobilov zasebnega sektorja sporočamo, da na podlagi naloga IKAS-a štev. 3550 od 10. VII. 1947 Beograd, niso dolžni voditi novih obrazcev za avtoprometno službo. Pač pa morajo imeti prometno in kontrolno knjižico za tekoče gorivo in mazivo. TU 198

Uprava dijaškega doma v Novem mestu sporoča vsem dijakom in dijakinjam, ki žele biti sprejeti v šolskem letu 1947-48 v dijaški dom, da vložijo predpisano »Vprašalno polo« najkasneje do 1. avgusta 1947 pri upravi. Vprašalno polo je treba točno izpolniti, potrditi jo morajo pristojne organizacije in oblasti KLO in okrajni LO. Vprašalni poli je treba priložiti zdravniško spričevalo ter izjavo staršev, varuhov ali pristojnih okrajnih ljudskih odborov, kjer se zavezujejo, da bodo gojenca(ko) vzdrževali v domu. Gojenci, ki ne morejo plačati vse oskrbnine, naj vložijo posebno prošnjo potem KLO na pristojni okrajni LO (socialni oddelek) za podporo. Prošnje brez potrebnih prilog in nepotrjene se ne bodo upoštevale. Zadnji rok za vložitev prošnje je 1. avgust. To obvestilo velja tudi za one gojence(ke), ki so že bili lansko šolsko leto v domu. Vprašalne pole in vse informacije se dobijo pri upravi doma, Društveni trg 1. Mesečna oskrbnina bo predvidoma 600 din. — Uprava.

Prof. Dr. Hebein, rentgenolog, do 16. avgusta ne ordinira.

Vajenci pozor! Vabimo vse nezaposlene vajence, da se udeležijo množičnega sestanka, ki se bo vršil pri Krajevnem sindikalnem svetu v svrho zaposlitve v torek dne 22. t. m. ob 10. uri dopoldan. Posredovalnica za delo, Delavski dom, Bleiweisova 42.

Sindikalni delavski pevski zbor »Cankar« priredi 19. VII. ob 19. uri koncert v Trbovljah, Delavski dom. Na sporedu: Delavske, umetne, narodne, sovjetske pesmi.

Dežurne lekarne v četrtek, 17. julija: II. državna lekarna, Dunajska cesta 6; lekarna Gartus, Moste, Zaloška c. 47; **v petek 18. julija:** za VI. drž. lekarno V. drž. lekarna, Kongresni trg 12, lekarna Bohinc, Rimska c. 31.

MALI OGLASI

STEKLENICE rabljene 1 in pol literske zelenke ter od konjaka po 0.70 po 0.35 litra in manjše kupuje vsako množino tvornica likerjev, veledestilacija E. Jeras in drug. Domžale ali Ljubljana, Tyrševa cesta 33. 3293

SIMČIČ FRANC iz Predjame št. 45, se je zglasil na tukajšnji krajevni LO Bukovje in izjavil, da je izgubil osebno izkaznico št. 153 izdano od krajevnega NOO Bukovje.

MELHIJOR JOŠT

mlin

MEDLOG PRI CELJU

Mlajšega

knjigovodjo

tudi začetnika

ki bi imel veselje do

poenotenega knjigovodstva v trgovini

sprejme takoj

drž. podjetje v Ljubljani

Naslov v oglasnem oddelku, št. 3219

VARGA KOLOMAN

gostilna

MURSKA SOBOTA

DRŽAVNO TRGOVINSKO PODJETJE

»KOLONIALE«

OBVEŠČA POTROŠNIKE DA JE DANES ODPRLO SVOJO POSLOVALNICO V NOVEM MESTU, GLAVNI TRG (DO SEDAJ JOSIP KOBE)

RADIO

Ljubljana, Maribor in Slov. Primorje

569 m — 449 m

DNEVNI SPORED ZA ČETRTEK 17. julija

6 Budnice — 6.15 Iz naših časopisov. Dnevni spored — 6.25 Jutranji koncert — 7 Lahka glasba — 7.15 Napoved časa, poročila, objave in radijski koledar — 12.30 Napoved časa in poročila — 12.45 Lahka glasba, mali oglasi in objave — 13 Veder opoldanski spored — 13.30 Kulturni pregled — 13.45 Iz francoske komorne glasbe — 14 Slovenske narodne pesmi poje baritonist Roman Petrovčič, na harmoniko spremlja August Stanko — 14.15 Napoved časa in poročila — 18.45 Oddaja ministrstva za industrijo LRS — 19 Reportaža s procesa proti Rainerju in soobtožencem — 19.30 Napoved časa in poročila — 19.45 Lahka glasba, mali oglasi in objave — 20 Ruski tečaj Društva za kulturno sodelovanje Slovenije s SZ: »Prirodna bogastva Sovjetske zveze« — II. del (Ruski list, 5. zvezek, str. 69) — 20.15 Zabavna glasba — 20.40 Rastlina — čudo tehnične zgradbe — 21 Maurice Ravel: Kvartet v F-duru. Izvaja Tržaški godalni kvartet — 21.30 Igra orkester OLO iz Slovenske Bistrice pod vodstvom Rajka Sikoška. (Prenos iz Maribora — 22 Prenos vesti Zvezne postaje iz Beograda — 22.15 Plesna glasba —22.45 Uspavanke in podoknice.

KINO

LJUBLJANA, UNION: Sovjetski film »Prelepa Vasiljica« in sov. barvna risanka »Gradič«, tednik. Predstavi ob 18.30 in 20.30.

MATICA: Francoski film »Angel noči«, tednik. Predstavi ob 18.30 in 20.30.

KODELJEVO: Sovjetski film »Peter in Katarina«, tednik. Predstava ob 20.

TIVOLI: Sovjetski barvni film »Kameniti cvet«, tednik. Predstavi ob 20.30 in 22. uri.

MARIBOR, ESPLANADE: Francoski film »Morska rože«, tednik. Predstave ob 16.30, 18.30 in 20.30.

GRAJSKI: Sovjetski film »Človek s puško«, tednik.

CELJE, METROPOL: Francoski film »Kavarna v pristanišču«, tednik.

KRANJ, MESTNI: Francoski film »Sam v noči«, tednik.

PTUJ: Francoski film »Kleti hotela Majestic«, tednik.

POZIV

DRŽAVNO TRGOVSKO PODJETJE

MLEKOPROMET

je prešlo s 1. julijem 1947 v likvidacijo.

Pozivamo upnike, da prijavijo svoje terjatve do 15. avgusta 1947 na naslov: **MLEKOPROMET v likvidaciji, Ljubljana, Knaflјeva ulica 2.**

Dolžnike pozivamo, da poravnajo takoj svoje obveznosti pri poslovalnici, ki jim je izdala račun.

Prijav upnikov, ki bi dospele po 15. avgustu 1947, ne bomo več upoštevali, napram dolžnikom bomo pa po tem datumu sodno postopali.

LIKVIDATORJI

2 mlajša skladiščna delavca

dobita službo pri Državni založbi Slovenije v Ljubljani — Stritarjeva ulica 3

Za gradbena podjetja in tovarne v Mariboru potrebujemo

večje število izučenih in priučenih ključavničarjev, strugarjev, brusačev, livarjev, kamnosekov, zidarjev, tesarjev in pomožnih delavcev. — Stanovanje in hrana deloma pri vseh podjetjih preskrbljena.

Interesenti naj se javijo v dopoldanskih urah v Posredovalnici za delo v Mariboru, Gregorčičeva 37.

ZVOČNE POSTAJE

za prenos govora, glasbe in radijskih oddaj na javnih trgih, v parkih v dvoranah in tovarniških prostorih, različnih jakosti in po potrebi ter radijske aparate dobavlja in instalira po odobrenih cenah tvrdka

SELEKTRA RADIO

ZAGREB, Preradovičeva ulica 13, telefon 22-553.

POZIV

Z odločbo vlade LRS od 30. junija 1947 S zakona štev. 344 so bila **reorganizirana gostinska podjetja**

»TURIST-HOTEL« LJUBLJANA s sedežem v Ljubljani,
»TURIST-HOTEL« BLED s sedežem na Bledu,
»TURIST-HOTEL« MARIBOR s sedežem v Mariboru,
»TURIST-HOTEL« DOBRNA s sedežem v Dobrni,
»TURIST-HOTEL« ROGAŠKA SLATINA s sedežem v Rogaški Slatini,
»TURIST-HOTEL« RADENSKA SLATINA s sedežem v Slatini Radencih,
»TURIST-HOTEL« Združene DOLENJSKE TOPLICE, ŠMARJEŠKE TOPLICE s sedežem v Dolenjskih Toplicah, začasno v Šmarjeških Toplicah,

in prenehala s poslovanjem dne 30. junija 1947.

Zaradi ureditve medsebojnih obveznosti pozivamo vse upnike, da prijavijo svoje terjatve

do dne 31. julija 1947

podpisani upravi in predložijo vse račune z dokazili ker se na poznejše prijave ne bomo ozirali.

Prav tako pozivamo vse dolžnike, da v istem roku poravnajo obveznosti, ki jih imajo do podjetij »TURIST-HOTELA«.

UPRAVA ZA TURIZEM IN GOSTINSTVO pri ministrstvu za trgovino in preskrbo LR Slovenije LJUBLJANA

Glavni urednik: Ivan Bratko — Naslov uredništva: Kopitarjeva 6. — Uprava: Kopitarjeva 2. — Telefon uredništva in uprave: 52-61 do 52-65 — Telefon naročninskega odd.: 30-30. Telefon oglasnega odd.: 36-85. Štev. ček. rač. 60.4045-22.